Элим деб, юртим деб ёниб яшаш керак!

Туркистон

Ёшларнинг ижтимоий-сиёсий газетаси

1994 йил 29 июнь • Чоршанба • № 49 (14210) تركستان ✱ TURKİSTAN

Сотувда эркин нархда

• ЎЗБЕКИСТОН—ТУРКИЯ:

ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИ

СУРАТЛАРДА: Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ва Туркия Президенти Сулаймон Демирэл. Икки томонлама ҳужжатларни имзолаш пайти.

Ислом Каримов ва Туркия Бош вазири Тансу Чиллер.

«Бу галги сафардан асосий мақсад Ўзбекистон ва Туркия ҳамкорлигини янги босқичга кўтаришдир. Бу иқтисодий, сиёсий, маданий ва бошқа барча соҳаларга тегишлидир».

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ўзининг Туркияга навбатдаги давлат ташрифини лўнда қилиб ана шундай таърифлади. Зеро, бу ташриф нисбатан қисқа бўлди — икки кун, яъни, 23—24 июнь кунлари кечди. Бироқ қилинган ишларнинг кўлами, олиб борилган музокараларнинг самарадорлиги, имзоланган ҳужжатларнинг салмоғи жиҳатидан ушбу ташриф айрича бир сафар бўлди. Буни нафақат биз, айни чоғда Туркия раҳбарияти ишбилармонлари, матбуоти радио ва телевидениеси эътироф этди.

Аввало шуни айтиш керакки, Ўзбекистон мустақилликка эришгандан сўнг уни дунёда биринчи бўлиб Туркия Республикаси тан олган эди. Ўша мураккаб, оғир дамларда Туркия раҳбарлари, тили, дини, эътиқоди биз билан бир бўлган турк халқи Ўзбекистонга, ўзбек халқига ёрдам қўлини чўзгани, кредитлар бергани ҳам аниқ. Бу тарихий фактни ҳеч ким инкор этмайди, аксинча, халқимиз уни сира эсидан чиқармайди. Ўзбекистон Президентининг Туркияга, Туркия раҳбарларининг Ўзбекистонга ташрифлари самараси ўлароқ бир қанча муҳим ҳужжатлар имзоланган. Шу ҳужжатларга асосан ўзаро ҳамкорлик борасида анча-мунча ишлар қилинди. Ўзбекистонда юздан ошиқ ўзбек-турк қўшма корхоналари очилгани, Туркиянинг турли олий ўқув юртларида икки мингга яқин ўзбекистонлик талабалар, Ўзбекистонда эса туркиялик талабалар таҳсил олаётгани, ҳар иккала давлатда элчихоналар очилгани шулар жумласидандир.

Аммо Ўзбекистон ва Туркиядек икки қардош, жондош мамлакат учун, ўзбек ва турк халқи учун бу сингари ишларнинг ўзи етарлими? Ҳамкорликнинг ҳозирги аҳволи бугунги кун талабига жавоб берадими? Таҳлиллар, бажарилган ишларга танқидий кўз билан қараш шуни кўрсатадики, бу саволларга том маънода ижобий жавоб бериш қийин. Бундан ҳам Туркия, ҳам Ўзбекистондаги алоқадор вазирликлар, идоралар, концернлар, фирмаларнинг раҳбарлари тегишли хулоса чиқаришлари зарур.

Ислом Каримов Туркия Президенти Сулаймон Демирэл билан бўлган яккама-якка суҳбатда ҳам, икки мамлакат расмий делегацияси аъзоларининг иштирокидаги мулоқотда ҳам, Туркия Бош вазири Тансу Чиллер хонимни қабул қилганида ҳам масалани ана шундай очиқ ва кўндаланг қўйди.

«Ўзбекистоннинг имкониятлари, ички потенциали, истиқлолга эришгандан кейин рўй берган ўзгаришлар, бизда қабул қилинган муҳим ҳужжатлар, сармоядорлар, ишбилармонлар учун яратилган шароитлар ҳақида Туркияда тўла маълумот йўқ. Бу бизни ажаблантиради албатта»,— деди Ислом Каримов. Бу фикрни Туркия раҳбарлари ҳам эътироф этди.

Кейинги бир-бир ярим йил давомида туркиялик ишбилармонлар ўзбекистонлик ҳамкорлари билан нисбатан кам алоқа қилаётганининг сабабларидан бири балки шудир. Ҳолбуки, Ўзбекистон бугун чет эллик ишбилармонларга, сармоядорларга эшигини кенг очган. Дунёнинг энг ривожланган мамлакатлари, айтайлик, Америка Қўшма Штатлари, Буюк Британия, Германия, Хитой, Франция, Корея Республикаси, Япония ва бошқа давлатларнинг ишбилармонлари ва сармоядорлари, банклари ҳамкорлик қилиш мақсадида турли таклифлар билан келди ва келаяпти. Уларнинг кўпчилиги аллақачон амалий ишга ўтган. Лоақал Андижон ва Хоразмда Корея Республикаси ва Германия билан ҳамкорликда автомобиль заводлари қурилаётганини эслатишнинг ўзи кифоядир. Бунга ўхшаш мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Ана шундай йирик сармоядорлар, ишбилармонлар, банк соҳиблари орасида туркиялик қардошларимизни кўришни истаймиз. Шу ўринда Ислом Каримовнинг мажозий қилиб ифодалаган мана бу фикрига эътибор беринг: «Туркия раҳбарлари, ишбилармонларига айтдим: бу аҳволда сизлар Ўзбекистоннинг жаҳон мамлакатлари билан ҳамкорлик поездининг қайси вагонидан жой оласизлар? Охирги вагонга тушиб қолишингиз мумкин-ку. Ваҳолонки, бизнинг сизларга муносабатимиз, меҳримиз шундайки, ўз қардошларимиз бўлган туркиялик сармоядорлар, ишбилармонлар, банк вакиллари, фирмаларнинг раҳбарлари олдинги вагонларда бўлишини истаймиз. Улар бу фикрни тан олдилар».

Такрор айтамиз, Ўзбекистон ва Туркия ўртасидаги ҳамкорлик ўз самараларини бермоқда. Бироқ, бу ҳамкорлик энди кичик ширкатлар, савдо-сотиқдан йирик, кенг кўламли ишларга кўчмоғи зарур. Чунки, республикамиз эгамен бўлганидан буён ўтган қисқа вақт ичида жаҳонга юз тутди, дунёнинг энг тараққий топган давлатлари билан ҳамкорлик қила бошлади, айни чоғда катта тажриба тўплади, ислоҳотнинг янги босқичига кўтарилди. Демак, хорижий мамлакатлар, жумладан, Туркия билан ҳамкорлик ҳам янги босқичга чиқмоғи керак. Лекин, негадир, туркиялик, йирик ишбилармонлар, катта сармояга эга бўлган фирмалар, компаниялар шошилмаяпти.

Бунинг сабаблари нимада? Ўзбекистоннинг имконияти ва салоҳиятига юзаки қарашми? Ўзбекистон тараққиётини, Ўзбекистон ва Туркия алоқаларининг ривожини кўра олмайдиган, бу ҳамкорликка рахна солишга ҳаракат қиладиган айрим кучларнинг баъзи бир бўҳтонларига ишонишми?

Ўзбеклар яхшиликни унутадиган халқ эмас. Жумладан, Туркия кўрсатган ёрдамларни, Ўзбекистон жаҳон миқёсига чиқишида, турли нуфузли халқаро ташкилотларга аъзо бўлишида Туркия тажрибасидан ўрганганини, айтиш мумкинки, Туркиянинг бу бора-

(Давоми иккинчи бетда).

Икки мамлакат делегациялари учрашуви.

Ф. ҚУРБОНБОЕВ (ЎзА) олган суратлар.

ЭЛ МАНФААТИ— ФАОЛИЯТИМИЗ АСОСИ

25 июнь куни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида йиғилиш бўлди. Унда Тошкент шаҳрида, шу жумладан, шаҳар бозорларида савдони ташкил этишнинг аҳволи ва Давлат солиқ қўмитасининг савдо-сотиқ фаолияти билан машғул юридик ҳамда жисмоний шахслар томонидан амалдаги қонунчиликка риоя этилишини назорат қилиш борасидаги ишлари тўғрисидаги масалалар муҳокама қилинди. Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимлиги, шунингдек алоқадор вазирликлар, идоралар, концерн ва уюшмалар раҳбарлари ушбу йиғинда иштирок этдилар.

Йиғилишни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов бошқарди.

Ислом Каримов йиғилишни очар экан, мамлакатимиз катта тарихий воқеа арафасида турганини, мустақилликнинг белгиларидан бири бўлган миллий валютага ўтиш жуда масъулиятли ва мураккаб иш эканини қайд этди. Ана шу сабабли биз миллий пулимизни жорий этиш олдидан у амалга киритилганда вазият қандай бўлишини яна бир карра чуқур ўйлаб кўришимиз, тегишли чораларни амалга оширишимиз лозим, деди Президент. Ўтган даврда бу борада катта тайёргарлик ишлари олиб борилди. Биз миллий пулни мустаҳкамлаш учун бажариладиган ишларнинг уч

(Давоми иккинчи бетда).

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори

РЕСПУБЛИКАНИНГ ИСТЕЪМОЛ БОЗОРИНИ ТОВАР БИЛАН ТЎЛДИРИШ ВА АҲОЛИГА САВДО ХИЗМАТИНИ ЯХШИЛАШ ДАСТУРИНИ АМАЛГА ОШИРУВЧИ ҲУКУМАТ КОМИССИЯСИНИ ТУЗИШ ТЎҒРИСИДА

Вазирлар Маҳкамасининг «Республиканинг истеъмол бозорини тўлдириш, пул муомаласини мустаҳкамлаш ва экспорт имкониятини кенгайтириш борасидаги чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорига мувофиқ ҳамда истеъмол бозорини товар билан тўлдириш, савдо корхоналари ва деҳқон бозорлари ишини яхшилаш дастури рўёбга чиқарилишининг таъсирчан назорат қилинишини таъминлаш, шунингдек бу соҳадаги салбий ҳолатларни бартараф этиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Қуйидаги таркибдан иборат ҳукумат комиссияси тузилсин:

Жўрабеков И. Ҳ. — Бош вазирнинг биринчи ўринбосари, комиссия раиси

Усмонов М. З. — Бош вазир ўринбосари, комиссия раисининг муовини

Абдуллаев Ш. Ю. — молия вазири ўринбосари

Абдуғаниев Б. А. — «Ўзбекбирлашув» бошқаруви раиси

Одилов Р. А. — ташқи иқтисодий алоқалар вазирининг ўринбосари вазифасини бажарувчи

Алматов З. А. — ички ишлар вазири

Султонов Ў. Т. — Бош вазир ўринбосари

Мардиев А. М. — адлия вазири

Муллажонов Ф. М. — Марказий банк бошқаруви раиси

Мустафоев Б. М. — Бош прокурор

Файзиев З. А. — «Ўзбексавдо» уюшмаси бошқарувининг раиси

Носиров П. Х. — «Ўздавистиқболстат» раисининг ўринбосари

Мансуров А. Е. — Вазирлар Маҳкамасининг бўлим мудири

Қурбонов Э. Қ. — «Узкооптайёрловсавдо» бошқаруви раиси

Шаронов Ю. Г. — «Ўзулгуржибиржасавдо» бошқаруви раиси

Фозилбеков А. И. — Тошкент шаҳар ҳокими

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раисининг ўринбосари, вилоят ҳокимларининг савдо масалалари билан шуғулланувчи ўринбосарлари.

2. Комиссияга (ўртоқ И. Ҳ. Жўрабеков) қуйидаги вазифалар топширилсин:

истеъмол бозорини товар билан тўлдириш дастурини амалга ошириш, республика вилоятлари, шаҳарлари ва туманларида ишларни ташкил қилиш, шунингдек товар заҳираларининг мавжудлиги, уларнинг тўлдириб борилиши ва аҳолига сотилиши тўғрисида ҳисобот бериб туриш тизимини жорий этиш бўйича бир ҳафта муддат ичида амалий ҳаракатлар режасини ишлаб чиқиш. Ҳар ойнинг 10-куни дастур қандай бажарилаётгани тўғрисида маълум қилиб туриш;

давлат корхоналари ишлаб чиқараётган товарларнинг савдо тармоғига етказиб берилишини таъминлаш, савдо шаҳобчаларининг ишини тартибга солиш, уларни қонунда белгиланган тартибда мунтазам текшириб туриш, бу ишга ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларни жалб этиш бўйича ўн кун муддат ичида тадбирлар ишлаб чиқиш;

республика бозорларидаги ишларнинг аҳволини ўрганиш, уларда тегишли тартиб ўрнатиш, салбий ҳолатларни олдини олиш, бу масалаларда бозорқомларнинг роли ва масъулиятини ошириш бўйича ўн кун муддат ичида чора-тадбирлар мажмуини ишлаб чиқиш.

3. Қорақалпоғистон Республикасининг Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари зиммасига ҳудудларда айни шундай комиссиялар тузиш мажбурияти юклатилиб, бу комиссияларга истеъмол бозорини тўлдириш, деҳқон бозорларидаги, «Ўзбексавдо» уюшмаси, «Ўзбекбирлашув» ва «Ўзкооптайёрловсавдо» тизимларидаги салбий ҳолатларни тугатиш, республика аҳолисига савдо хизматини яхшилаш борасидаги ишларни мувофиқлаштириш вазифаси топширилсин. Ҳудудий комиссияларнинг раислари республика минтақаларидаги ишларнинг аҳволи тўғрисида ҳукумат комиссиясига мунтазам суратда маълум қилиб турсинлар.

4. Ишларнинг аҳволини тубдан яхшилаш, савдони тартибга солиш ва деҳқон бозорларидаги салбий ҳолатларга қарши қатъий кураш олиб бориш учун шахсий жавобгарлик Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашининг Раиси, вилоятлар, Тошкент шаҳри, республика туманлари ва шаҳарларининг ҳокимлари зиммасига юклансин.

5. Ушбу қарорнинг бажарилишини назорат қилиш ўртоқ И. Ҳ. Жўрабеков зиммасига юклансин.

6. Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 23 июндаги 234-сон фармойиши ўз кучини йўқотган деб топилсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ.

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

28 июнь куни мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов Американинг Томас Свейн бошчилигидаги «Чейз манхэттен банк» делегацияси аъзоларини қабул қилди.

Ўзбекистон Президенти меҳмонларга республикамизда амалга оширилаётган ислоҳотлар, Германия, Франция ва Буюк Британия каби давлатларнинг йирик банклари билан ўрнатилган мустаҳкам алоқалар ҳақида сўзлаб берди. Ушбу нуфузли банкларнинг Тошкентдаги ваколатхоналари қаторида «Чейз манхэттен банк»нинг ҳам ваколатхонаси бўлишига умид билдирди. Ўзаро ҳамкорлик учун барча имкониятлар мавжудлигига, хорижий сармоядорлар ва банк эгаларига қулай шароит яратилганига эътиборни қаратди.

— Ҳар қандай катта иш, жумладан ислоҳот, иқтисодий тараққиёт ва ривожланиш ҳамкорлик асосидагина амалга ошади,— деди Ислом Каримов.— Фақат бу алоқалар тенглик ва ўзаро манфаатли муносабатлар асосига ўрнатилмоғи зарур.

Суҳбатда Ўзбекистон Миллий банки «Ч. М. Б.» билан ўзаро ҳамкорлик алоқаларини ўрнатгани, ўзаро муносабатлар ҳақида тегишли ҳужжат имзолангани таъкидланди.

Делегация раҳбари самимий қабул учун миннатдорлик изҳор этар экан, суҳбат чоғида тилга олинган кўпгина муаммолар тез орада амалга ошишига ишонч билдирди.

Қабул маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Ў. Султонов ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлди.

(ЎзА).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

Ю. Ф. ПАЙГИННИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ВАЗИРИНИНГ ЎРИНБОСАРИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Юрий Федорович Пайгин Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 27 июнь

ТАЪТИЛ ҚАНДАЙ ЎТМОҚДА?

АССАЛОМ, ЁЗ!

«Лочин» болалар соғломлатириш лагерида бўлиб ўтган байрамда меҳмонларни халқ эртакларининг қаҳрамонлари кутиб олишди. Улар — эртак қаҳрамонлари қиёфасига кирган, шу ерда дам олаётган болалар эди. Болалар ва тарбиячилар янги ёзги мавсум очилишига бағишланган байрамни «Ассалом, ёз!» деб номлашди.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, ота-оналар лагерда дам олиш ҳақининг ўндан бир қисмини тўлайди, холос. Асосий харажатни олий ўқув юртлари касаба уюшмалари қўмиталари ўз зиммасига олган. Оталиқдаги 24-болалар уйининг тарбияланувчилари учун эса, дам олиш бутунлай текин.

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАР ИТТИФОҚИ МАРКАЗИЙ ҚЎМИТАСИДА

16 ЁШГАЧА БЎЛГАН ЎСМИРЛАР МИЛЛИЙ ТЕРМА КОМАНДАСИ АЪЗОЛАРИ ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

Республикамиз вакиллари яқинда бўлиб ўтган VI Осиё чемпионати гуруҳ ўйинларида ғолиб чиққан эдилар. Энди эса футболчиларимиз шу йилнинг октябрь ойида Катарда бўладиган Осиё чемпионатининг финал беллашувларида қатнашишади. Мабодо, омад кулиб боқса (мусобақаларда 1—3 ўринлар насиб этса), ўсмирлар командаси келгуси йили Эквадор (Лотин Америкаси)да ўтадиган жаҳон чемпионати ўйинларида кучларини синаб кўришади.

Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Қўмитаси биринчи котиби Алишер Тешабоев футболчиларни Алматида бўлиб ўтган учрашувларда қозонган ғалабалари билан табриклаб, келгусида ўтказиладиган футбол мусобақаларида ҳам омад тилаб қолди.

Учрашув сўнгида ўсмирлар командаси бош мураббийси, спорт устаси Акмал Азизхўжаев билдирилган ишонч учун миннатдорчилик изҳор этди ҳамда бундан кейинги беллашувларда республика шаънини қаттиқ туриб ҳимоя этишга команда номидан ваъда берди. Шундан сўнг, команда аъзолари ва мураббийларга Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Қўмитаси номидан совғалар топширилди.

СУРАТДА: 16 ёшгача бўлган ўсмирлар миллий терма командаси.

ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

даги кўмагини ҳам халқимиз ҳеч қачон унутмайди, Лекин, шу билан бирга, танлаган ўзига хос йўлдан қайтмайди, ҳеч кимнинг кўрсатмаси билан иш тутмайди. Жаҳондаги ҳар қандай давлат билан — унинг мавқеи ва бизга нисбатан муносабатидан қатъи назар — фақат тенгма-тенг ҳамкорлик қилиш, ўзаро манфаатдорлик йўлидан боради.

Республикамиз Президенти Анқарадаги учрашувларда бу фикрларни очиқ айтди. Ислом Каримовнинг Сулаймон Демирэл билан юзма-юз суҳбатидан, икки мамлакат расмий делегациялари аъзолари иштирокидаги мулоқотдан, Президентимиз Тансу Чиллерни қабул қилганидан, туркиялик йирик сармоядорлар, ишбилармонлар билан суҳбатидан кейинги самара, айтиш мумкинки, асосий хулоса шу бўлдики, уларда Ўзбекистонга, ўзбек халқига нисбатан фикр, қараш тубдан ўзгарди. Ўзбекистон — беҳисоб бойликлар макони, бу ерда ҳар қандай катта сармоядор ва ишбилармон ҳамкорлик қилиши учун барча имкониятлар мавжудлигига тўла ишонч пайдо бўлди. Бугина эмас, улар ўзбек халқи ғоят бой ва қадимий меросга эга экани, фақат моддий томондан эмас, балки маънавий ва маданий бойликлари жиҳатидан ҳам унча-мунча мамлакатдан қолишмаслиги, ўзбек халқида миллий ғурур, ўз қадрини билиш кучлилиги, халқаро миқёсда Ўзбекистон обрў-эътибори, нуфузи бекорга ошиб бормаётгани тўғрисида етарли тасаввурга эга бўлдилар. Ислом Каримов қабулида бўлган «Буюк ипак йўли» ўзбек-турк ҳиссадорлик жамияти «Кўч холдинг», «Чуқурова холдинг», «Сабанжи холдинг» каби бир неча энг йирик, катта сармояга эга бўлган компаниянинг раҳбарлари Ўзбекистонга келишга, ҳамкорлик қилишга қизиқиб қолдилар. Улар Сурхондарё, Қашқадарё, Наманган, Самарқанд сингари вилоятларда турли қўшма корхоналар қуриш истагини билдирдилар.

Ўзбекистонда атиги икки йил давомида нечоғлик улкан ишлар амалга оширганини буни Туркия раҳбарияти ҳам эътироф этганини Сулаймон Демирэлнинг қуйидаги гаплари тасдиқлаб турибди: «Бугунги учрашув ғоят вақтида ва фойдали бўлди. Биз ўзимиз учун кўп нарсани билиб олдик. Ўзбекистон кейинги юз йил мобайнида қанча ютуққа эришган бўлса мустақилликнинг дастлабки ўн йилида ундан юз баравар, балки ундан-да кўпроқ ютуқларга эришади. Мен бунга ишонаман. Чунки истиқлолга эришгандан сўнг ўтган тарихан ғоят қисқа — атиги икки ярим йил ичида амалга оширилган ишлар, ютуқлар бунга тўла асос бўлади. ЎЗБЕКИСТОН ВА ТУРКИЯ — ИККИ БУЮК ДАВЛАТ. Бу давлатлар ўртасидаги ҳамкорлик барча соҳада мангу бўлишини истайман ва биз бунга ҳаракат қиламиз».

Бу сўзлар республикамизнинг моддий ва маънавий бойликларига, унинг юртбошиси олиб бораётган бугунги ички ва ташқи сиёсатга, Ўзбекистон яқин келажакда албатта буюк давлатлар сафидан муносиб жой олишига ишончдан бир далолатдир.

Менимча, Президентимизнинг Туркияга ташрифининг энг катта натижаси ана шунда. Бинобарин, бундай фикрни эшитиш ҳар бир ўзбекнинг қалбини ифтихор туйғулари билан тўлдиради...

Ташриф давомида икки давлат Президентлари мулоқотларининг самараси сифатида бир неча ҳужжат имзоланди. Булар — икки Президентнинг қўшма баёноти, фуқаролик, савдо ва жиноий ишлар бўйича ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш ҳақидаги битим, консуллик конвенцияси, ташқи ишлар вазирликлари ўртасидаги ҳамкорлик тўғрисидаги протокол, ҳаво йўллари ҳақидаги битимдир. Ҳужжатларни Президентлар Ислом Каримов ва Сулаймон Демирэл, ташқи ишлар вазирлари С. Саидқосимов ва Х. Четин, Ўзбекистон адлия вазири А. Мардиев ва Туркия адолат вазири С. Оқтой, «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпаниясининг бош директори Ғ. Рафиқов ва Туркия транспорт вазири М. Кўзтапан имзоладилар. Мазкур ҳужжатлар иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорликнинг янги поғонага кўтарилишида муҳим асос бўлишига ҳар икки тараф вакиллари юксак ишонч билдирдилар. Турк халқининг буюк доҳийси Мустафо Камол Отатурк хотирасига ҳурмат бажо келтирди. Унинг қабрига гулчамбар қўйди. Мемориал комплекс музейининг фахрий меҳмонлар китобига дил сўзларини ёзди.

Сафар давомида мен бир ҳолга алоҳида эътибор бердим. Туркиялик ишбилармонлар, сармоядорлар, турли компания ва фирмалар раҳбарлари Президентимиз билан учрашишга, суҳбатлашишга орзуманд эканликларини изҳор этдилар. Уларнинг ҳар бири билан алоҳида-алоҳида суҳбатлашиш учун Ислом Каримовнинг имконияти йўқ, албатта. Аммо Президентимиз бунинг иложини топди. Ташриф дастурига киритилмаган бўлсада, туркиялик ишбилармонлар, фирма ва компаниялар раҳбарлари билан қисқа учрашувга рози бўлди. Учрашув ўтган залга тўпланганлар Президентимиз келишини ғоят сабрсизлик билан кутишганининг гувоҳи бўлдик. Бу учрашувда Ислом Каримов Ўзбекистоннинг потенциали, хорижий ишбилармонлар, сармоядорлар учун яратилган шароит ҳақида лўнда қилиб тушунтириб берди.

Туркия сафари ҳақидаги таассуротларимизни Сулаймон Демирэл томонидан олий даражадаги меҳмон шарафига уюштирилган зиёфатда Ислом Каримов айтган қуйидаги сўзлар билан якунлашни лозим топдик:

— Биз қардош Туркия билан бир-икки кунлик ёки бир-икки йиллик алоқа қилиш ниятидан йироқмиз. Ўзбекистон ва Туркия ҳамкорлиги бир умрлик бўлишини истаймиз. Зотан, Туркиянинг ютуғи — Ўзбекистон ютуғи, Ўзбекистон тараққиёти — Туркия тараққиётидир. Муносабатларимиз, ҳамкорлигимиз ана шу нуқтаи назардан амалга оширилиши тарафдоримиз. Демак, ҳамма соҳадаги ҳамкорлигимиз ўзаро манфаатдорлик асосига қурилмоғи зарур.

Қисқаси Президентимизнинг бу ташрифи мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликни барча соҳалар бўйича янги босқичга кўтаришига шубҳа йўқ.

Президентнинг Туркия Республикасига қилган давлат ташрифига Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосарлари М. Усмонов, М. Қорабоев, ташқи ишлар вазири С. Саидқосимов, мудофаа вазири Р. Аҳмедов, адлия вазири А. Мардиев, алоқа вазири К. Раҳимов, миллий банк бошқаруви раиси Р. Азимов, «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси бош директори Ғ. Рафиқов, Президентнинг матбуот котиби М. Муҳаммад Дўст ҳамроҳлик қилдилар.

Президент Ислом Каримов раҳбарлигидаги Ўзбекистон давлат делегацияси 24 июнь тунда Тошкентга қайтиб келди.

М. ҲАЗРАТҚУЛОВ.
(ЎзА).

ЭЛ МАНФААТИ— ФАОЛИЯТИМИЗ АСОСИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

йўналишини аниқлаб олдик. Булар — истеъмол бозорини сифатли моллар билан тўлдириш, пул муомаласи, молия тизимини тартибга солиш ҳамда мамлакатимизнинг экспорт имкониятларини кенгайтира боришдан иборат.

Йиғилишда янги пул жорий этилиши осон кўчиши учун тушунтириш ишларини янада кучайтириш лозимлигига эътибор қаратилди. Маълумки, жаҳон тажрибасида янги валютага ўтишнинг дастлабки пайтида фуқароларда беҳаловатлик, таҳлика зоҳир бўлиши кузатилган. Янги пул барқарорлашгач, бу ҳолат тезда ўтиб кетади. Ислом Каримов мамлакатимизда бу даврнинг ғоят қисқа кечишини таъминлашга эришиш зарурлигини таъкидлади. Ана шу сабабли бозордаги нархларнинг кескин кўтарилиб кетишига йўл қўймаслик, ишлаб чиқарувчи билан истеъмолчи орасига тушиб олган баъзи олибсотар ва чайқовчиларнинг фаолиятига ҳуқуқий баҳо бериш, уларнинг пайини қирқиш лозимлигини уқтирди.

Бозор иқтисодиёти савдо тизимига эркинлик берилишини, унинг хусусийлаштирилишини тақозо этади, деди жумладан Президент. Шу боис, биз бу соҳага қулай имкониятлар яратиб бердик. Ишлаб чиқариш, савдо хизматини яхшилаш борасида талай ишлар қилинди. Буларнинг бари истеъмолчи, яъни мамлакатимиз фуқароларига яратилган қулайликлардир. Бироқ, бу эркинликдан ўз манфаати йўлида фойдаланиб, олибсотарлик йўлига ўтиб олган баъзи нопок кимсалар дўконлардаги маҳсулотларни олиб, уларни бир неча карра қимматига пуллаш, шу йўл билан текин даромад топишга уринмоқдалар. Бунинг оқибатида дўконларда сотилиши лозим бўлган моллар ўша «чаққон»лар қўлига ўтиб кетяпти. Бунга ортиқ тоқат қилиб бўлмайди. Чунки, бу ерда оддий меҳнаткашнинг, истеъмолчининг манфаатларига катта зиён етказиляпти.

Кўчаларда ёш-ёш болалар олибсотарлик билан шуғулланаётгани ғоят ачинарлидир. Бу ёшлар ўзларининг маънавий камолини ўйлаши лозим бўлган бир пайтда ана шу ишлар билан машғулдирлар. Бунга табиий ҳол деб қараш маънавиятимизга катта зарар етказиши ҳеч гап эмас. Ҳуқуқ-тартибот органлари, маҳалла қўмиталари фаолияти орқали бундай кўнгилсиз ҳолларнинг олдини олишга эришиш даркор.

Айрим шахслар тегишли ҳужжатсиз, давлат санитария идораси рухсатисиз сифати ноаён озиқ-овқат маҳсулотлари сотиш билан шуғулланмоқда. Бу фуқароларимиз соғлигини хавф остига қўяётир. Йиғилишда шу ўринда Давлат солиқ қўмитаси ўз вазифасини кўнгилдагидек бажармаётгани таъкидлаб ўтилди. Ваҳолонки, бу қўмита ўз ишини амалга ошириш учун етарли ваколатларга эгадир.

Бозорларда ҳақиқий деҳқоннинг савдо қилишига йўл қўймаётган, у етиштирган маҳсулотларни арзон-гаровга сотиб олиб, бозорни атайин қимматлаштиришдан манфаатдор гуруҳлар пайдо бўлмоқда. Айрим маҳаллий ҳокимликлар, бозор қўмиталари бундай салбий ҳолга панжа орасидан қараб келяптилар.

Ислом Каримов юқорида қайд этилган вазиятни ўнглаш учун бозор қўмиталари ва Давлат солиқ қўмиталари ишини зудлик билан яхшилаш лозимлигини таъкидлади. Уларнинг фаолиятларини уйғунлаштириш, керак бўлса, бу ишга милиция органлари ходимларини жалб этиш зарурлигини уқтирди. Мазкур масалага ғоят эҳтиёткорлик билан ёндашиш, амалдаги қонунчиликдан чекиниш ҳолларига йўл қўймасликка даъват этди.

Бозор — ҳаётимиз кўзгуси бўлиб қолиши керак. Биз бозорга бефарқ қаролмаслигимизнинг боиси шундаки, фуқароларимиз маошларининг кўп қисмини шу ерда сарфлаяптилар, деди Президент. Айрим фуқароларимиз бизга нархларни эркин қўйиб юбориш мақсадга мувофиқ эмаслигини маслаҳат бериб мактуб ёзяптилар. Мен уларнинг ташвишини тушунаман. Дарҳақиқат, бозорни сифатли моллар билан тўлдирмасдан, ишлаб чиқаришда рақобатни қарор топтирмасдан бу ишни қилиш хатарли. Бироқ, биз бозор иқтисодиётини танладикми, нархларни эркинлаштиришга мажбурмиз, охир-оқибатда шунга келамиз. Бусиз маҳсулот мўл-кўллигига, фуқароларимиз ҳаётининг фаровонлашувига эришиб бўлмайди. Аммо, шуни унутмаслик кераккки, эркин бозор иқтисодиётига ўтиш бозорни ўз ҳолига ташлаб қўйишни англатмайди. Биз Давлат солиқ қўмитаси ва бозор қўмиталари ёрдамида уни назорат қилиб, бу ерда тартиб ўрнатишимиз керак. Ислоҳотни амалга оширишда давлат ташаббускор бўлар экан, у ислоҳотнинг муваффақиятини таъминлашга масъулдир.

Йиғилишда Тошкентда ва республикамизнинг бошқа вилоятларида яхна ичимликлар билан савдо қилишдаги нуқсонлар кўрсатиб ўтилди. Айниқса, ёз мавсумида эҳтиёж юқори бўлган бу каби маҳсулотларни аҳолига етказиб бериш, уларнинг олибсотарлар қўлига ўтиб кетмаслиги чораларини кўриш лозимлиги уқтирилди. Бунинг учун ихтисослаштирилган дўконлар тармоғини кенгайтириш, хорижий фирмалар билан ҳамкорликда ушбу муаммони ҳал этадиган қўшма корхона қуриш, мавжуд корхоналар цехларини кенгайтириш имкониятлари ўрганилиши мақсадга мувофиқ деб топилди.

«Ўзбексавдо», «Ўзозиқовқатсаноат», «Ўзбекбирлашув», республика Прокуратураси, Ички ишлар вазирлиги ва бошқа тегишли ташкилотларга бу борадаги камчиликларни зудлик билан бартараф этиш, харидорларнинг талаб ва эҳтиёжларини тўла қондириш чора-тадбирларини кўриш, турли йўллар билан шахсий бойлик орттириш пайида ислоҳотга тўсиқ бўлаётган айрим нопок гуруҳларнинг фаолиятига чек қўйиш вазифаси топширилди.

Йиғилишда муҳокама этилган масалалар юзасидан Тошкент шаҳар ҳокими А. Фозилбеков ахборот берди. Шунингдек, Давлат солиқ қўмитаси, Қорақалпоғистон Республикаси, айрим вилоят ҳокимликлари ва бошқа алоқадор ташкилот раҳбарларининг жойлардаги аҳвол тўғрисидаги қисқача ахбороти тингланди. Тегишли комиссияга кўрилган масалалар юзасидан чора-тадбирлар белгилаш вазифаси топширилди.

Йиғилишда республика Бош вазири А. Муталов ва Бош вазир ўринбосарлари қатнашди.

(ЎзА).

«ҚАНИ ЭДИ, ШАРИФАДАЙ БЎЛА ОЛСАНГ...»

«ҲАМШИРА-94»

Шредер номли илмий ишлаб чиқариш бирлашмасида бўлиб ўтган «Ҳамшира-94» танловида Тошкент вилоятининг туман ва шаҳарларидан келган ҳамширалар ўз касбларининг нечоғлик устаси эканлигини намойиш этишди. Танловда қизлар тўрт шарт бўйича ўзаро беллашдилар.

Мустақил Ўзбекистонимизнинг ҳозирги куни ва тарихи ҳақидаги саволларга ҳамширалар олган билимларига ёндашган ҳолда жавоб беришди. Оила мавзусидаги, касбига дахлдор саволларга эса ҳар бир иштирокчи ўз дилидаги мулоҳазани айтиб, томошабинларни хушнуд қилдилар. Охирги — эркин мавзуда ҳар ким ўз иқтидорини намойиш этди. Бу тадбир ёшларнинг бугунги маънавий интилишларини, камолотини ўзида намоён этибгина қолмай, бўш вақтларни ижтимоий фойдали тарзда ўтишига имкон туғдираётир. Ёшлар Иттифоқи Паркент туман қўмитасининг иккинчи котиби Миркомил Комиловнинг айтишича, улар ҳокимият билан шартномалар тузишган ва иложи борича ёшларни бўш вақтларда жамоат ишларига сафарбар этиш, турли мавзулардаги учрашувлар ўтказишга ҳаракат қилишаётир.

— 1992 йил биз туман марказий касалхонасининг бош шифокори билан биргаликда ушбу танлов режасини тузиб чиққан эдик,— дейди у, — шу аснода «Ҳамшира-92» танлови бўлиб ўтган.

«Ҳамшира-94» кўрик-танловига вилоят соғлиқни сақлаш ва маданият бошқармалари, ёшлар иттифоқи вилоят қўмитаси, вилоят тиббиёт ходимлари касаба уюшмаси, Тошкент тумани ҳокимлиги, туман маиший хизмат кўрсатиш бўлими, Ғ. Умаров жамоа хўжалиги, «Парвоз» ва «Ал-Аббос» хусусий фирмалари ҳомийлик қилишди.

Бўкалик ҳамшира Шарифа Мирраимованинг «Аёл қалби» қўшиғи, Тошкент туманидан ҳамшира Гулнора Муҳаммаджонованинг «Мустаҳзод» рақси барчани хушнуд этди.

Танлов ниҳоясига етди. Табиийки, кимдир ғолиб бўлади, кимдир...

Тошкент тумани ҳокими Рустам Акбаров қизларга бир хил ҳонатлас совға қилиб, уларнинг барчасига «беш» баҳо қўйиб, кўнгилларга илиқлик бахш этди.

Биз кўрик-танлов сўнггида ғолиб бўлмиш Бўка туман марказий касалхонасининг юқумли касалликларни даволаш бўлими ҳамшираси Шарифа Мирраимова билан суҳбатлашдик.

— Тарихий мавзудаги саволларга жавоб беришда кўп изланишга тўғри келди, — деди у. — Шу баҳона мен миллий тарихимизни, урф-одатларимизни ўзлаштириб олдим. Касбимни жуда яхши кўраман. Айни пайтда қўшиқ куйлашни ёқтираман. Уйда ҳаммамиз мусиқа асбобларини чаламиз. Опам маданият уйида ишлагани учунми, тез-тез у ерга бориб қўшиқ айтишни машқ қилиб тураман. Баъзан шеър ҳам ёзаман...

Ҳа, Шарифа ўз мақсадига эришди: касбига бўлган меҳрини яна бир бор намойиш эта олди. Қани энди, ҳар бир ҳамширамиз Шарифа каби интилувчан бўлса...

Гулзода ХУСНИЕВА.

ЭГАСИЗЛИК ЭВИ БИЛАН-ДА!

ёки бозор болалари ҳақида

● ФАРҲОД БОЗОРИДА НИМА ГАП?
● ПУЛТОПАР БОЛАЛАР.
● ТАРТИБНИ КИМ ЎРНАТАДИ? БОЗОРҚЎММИ? Ё...

Агар бирор халқни билмоқчи бўлсанг, аввало унинг бозорини бориб кўр, деб бекорга айтмаган ота-боболаримиз. Чунки бозор ўша халқнинг турмуш тарзини, маданиятини шундоққина белгилаб беради. Айниқса, ҳозирги иқтисодий танглик, пул муомиласи ўзгараётган бир пайтда бозорларимизнинг нечоғлик мўл-кўллиги, улардаги тартиб-қоида муҳим аҳамият касб этади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Республика Вазирлар Маҳкамасининг миллий валютамизни муомилага киритиш юзасидан ўтказилган навбатдаги йиғилишида сўзга чиқиб, бозорлардаги тартибсизликлар ҳақида алоҳида тўхталиб ўтди. Чунки бозор юқорида таъкидлаганимиздагидек, халқимизнинг ўзига хос кўзгуси ҳисобланади.

Республикамиз пойтахти Тошкент шаҳрида халқнинг оғзига тушган Чорсу, Олой, Фарҳод каби ўнлаб бозорлар мавжуд. Хўш, уларда аҳвол қандай? Биз буни биргина Фарҳод бозори мисолида кўрсатиб ўтмоқчимиз.

Дастлаб бозор расталарини айландик. Расталар ёз ноз-неъматлари билан тўлиқ. Лекин бозордаги бир хил маҳсулотнинг нархи турлича эканлиги кишини ажаблантиради. Бир жойда 1 килограмм узум 12 минг сўм бўлса, бозорнинг бошқа бир жойида 25 минг сўм деб туришибди. Биргина узум эмас, бошқа маҳсулотлар ҳам хоҳлаган нархда сотилмоқда. Бу — бозор. Аммо ким деҳқон, ким чайқовчи эканини нархлардан дарҳол билса бўлади. Деҳқон маҳсулотини тезроқ сотиб кетишни истайди. Чайқовчининг эса мақсади бошқа. Гўё бозор эгасиздек. Айниқса, эътиборимизни бозор ўртасига мева-чевани ювиш учун ўрнатилган жўмраклардан оқиб тушаётган сув тортди. Юз-қўлни, меваларни ювиш мақсадида навбат кутиб турган кишилар анчагина. Буниси майли-ку, бетон ҳовузчага мева-чева ва турли чиқиндилар тушавериб, ёқимсиз ҳид анқимоқда. Ёзнинг жазирама иссиғида ташналикка чидай олмаётганлар тўғридан-тўғри жўмракларга оғиз қўйиб, сув ичишмоқда. Биз бу билан бозорга кирган кишиларни айбламоқчи эмасмиз, асло. Бозор ичкарисида ичимлик сув ёки сув берадиган автоматлар камлиги боис оддий фуқаро мева-чева ювиладиган жўмракдан сув ичишга мажбур. Бозор ичкарисида ёки ён атрофдаги дўконларда шиша ёки елим шишаларга солинган чанқовбосди сувлар йўқ. Қайси дўконга назар солманг, бир хил маҳсулот. У ҳам узоқ муддат тураверіб, ўз сифатини йўқотган.

Шуни алоҳида таъкидлаш кераккки, бозорда ҳали вояга етмаган болалар турли хил маҳсулотларни сотаётганликлари бизни ажаблантирди. Бу яхшилик аломатими, ё?... Албатта, болаларнинг турмуш икир-чикирларидан хабардор бўлиб тургани яхши. Аммо бу уларнинг илм олишига, ўқиб-ўрганишига тўсиқ бўлмаслиги керак. Мавкур бозорда акаси ёки ота-онасининг ўрнига савдо-сотиқ қилиб турган анчагина ўқувчиларни учратдик.

— Нечанчи синфда ўқийсан? — сўрадик қоғоз ва бошқа хил пакетларни сотиб ўтирган йигитчадан.

— 5-синфда.

— Исминг нима?

— Музаффар.

— Келажакда ким бўлмоқчисан?

— Қаёқдан билай, отаонам нима дейишса, шу-да.

Шунингдек, Чакмон маҳалласидан Шавкат исмли йигитча акасининг ўрнида ҳеч қандай ҳужжатсиз гўшт сотмоқда!

— Бирор киши сенга танбеҳ бермайдими? — сўраймиз ундан.

— Менга ким танбеҳ бериши мумкин, 10—15 кундан буён турибману...

Қизиғи шундаки, ёшликдан савдо-сотиққа ружу қўйган, ҳаётни қизиғини фақат пул топишда дегучи ёш йигит-қизлардан нима ҳам кутиш мумкин. Биз эса уларни мустақиллигимиз пойдеворини яратувчилар деб юксак баҳолаймиз. Тўғри, ҳамма ёшларимиз ҳам шунақа бесамара ишлар билан шуғулланмайди.

Бозор айланиб дўкон ва магазинларда кам учрайдиган сариёғ ва маргаринни очиқдан-очиқ пуллаётган Шуҳрат Қосимов деган шахс билан суҳбатлашдик.

— Бу камёб маҳсулотни дўконда эмас, бозорда сотишга ким рухсат берди? — сўраймиз ундан.

— ...

— Неча пулдан сотаяпсиз?

— Сариёғнинг бир килограммини 28 минг сўмдан, маргаринни эса 12 минг сўмдан.

Куппа-кундуз куни очиқчасига аҳоли эҳтиёжи учун ниҳоятда керакли бўлган маҳсулот устама нарх билан пулланаётганлигига ҳайрон бўлдик. Гўёки, бу ерда на бозор маъмурияти, на солиқ назорати ходимлари йўқдек. Бундан ташқари, Президентимиз И. Каримов Вазирлар Маҳкамасининг йиғилишида хусусан шу масала юзасидан фикр-мулоҳаза юритди-ку! Тўғриси, Фарҳод бозорини айланиб, бирор ибратли ишдан қониқиш ҳосил қилмадик. Бозорнинг санитария ҳолати қониқарсиз. Ҳамма жойда мева-чева қолдиқлари. Расталар тагида турли қоғозлар, сигарет парчалари мижиқлаб ташланган.

Бу ҳақда бозор маҳсулотлари сифати бўйича масъул шахс Тўлқин Шодибековга айтганимизда, у камчиликларимиз бор, тезда тузатамиз, дейишдан нарига ўтмади.

Охири, тоқатимиз тоқ бўлиб, бозор директори Қудрат Муродхоновга мурожаат қилдик.

— Тўғри, бозоримизда камчиликлар йўқ эмас, — дея гап бошлади у. — Лекин, шаҳардаги бошқа бозорларга нисбатан бизда тартиб яхши. Акмал Икромов тумани ҳокимлиги ходимлари ва шахсан ҳокимнинг ўзлари бозор иши билан мунтазам қизиқиб туришади. Керак бўлганда амалий ёрдам кўрсатишмоқда.

— Амалий ёрдам кўрсатишганларида аҳвол бунчалик ташвишли бўлмасди?

— Тўғри, нуқсонларни тан оламиз, уни бартараф этамиз.

— Президентимизнинг Вазирлар Маҳкамасидаги йиғилишида куйинчаклик билан айтган гапларидан хабарингиз борми? — сўраймиз ундан.

— Хабарим бор. Ҳатто шу асосида жамоамизнинг умумий йиғилишини ҳам ўтказиб, аниқ чора-тадбирлар белгилаб олдик. Бугундан бошлаб, белгиланган тадбирлар асосида ишлаяпмиз.

— Нега олдиндан шундай иш тутмадингизлар?

— ?..

Хуллас, бозор директори билан узоқ мулоқотда бўлдик. Тезликда амалга оширилиши лозим бўлган чора-тадбирлар, режалар билан танишдик.

Ҳа, республикамиз пойтахтидаги Фарҳод бозорида шунча муаммо ҳукм сураётган бўлса, қолган вилоятлар, шаҳар ва туман бозорларидан қандай манзарани кутиш мумкин? Эгасизлик ҳам эви билан-да. Республикамиз Президенти иқтисодий тангликни бартараф этиш учун тинимсиз изланишлар олиб бораётган бир пайтда ҳар бир халқнинг кўзгуси ҳисобланган бозорлардаги тартибсизликнинг тезда олдини олиш керак.

Шарқ бозорининг довруғини бутун дунёда яхши билишади. Биз ўз мўл-кўлчилигимиз, бозорларимиздаги тартиб-қоида билан хорижликларга ибрат бўлишимиз керак. Шундагина Шарқ бозорининг жаҳонга юз тутиши, шон-шуҳрат қозониши осон бўлади.

С. РАУПОВ,
«Туркистон» мухбири.
А. САМАРИДДИНОВ.
Суратқаш К. ЎЛМАСОВ.

БОЗОР— ХАЛҚ КЎЗГУСИ

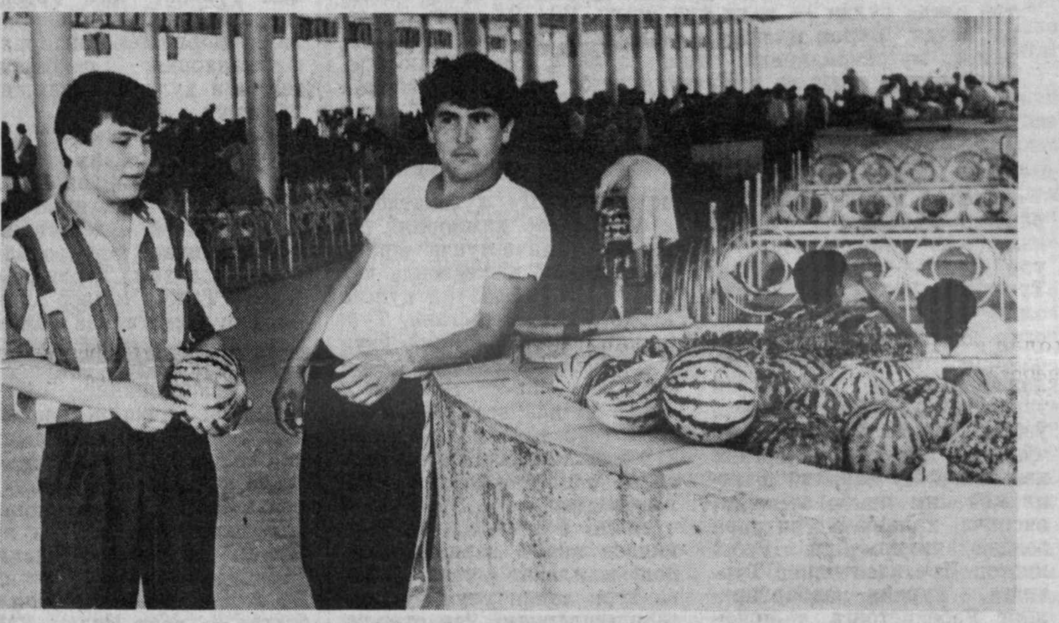

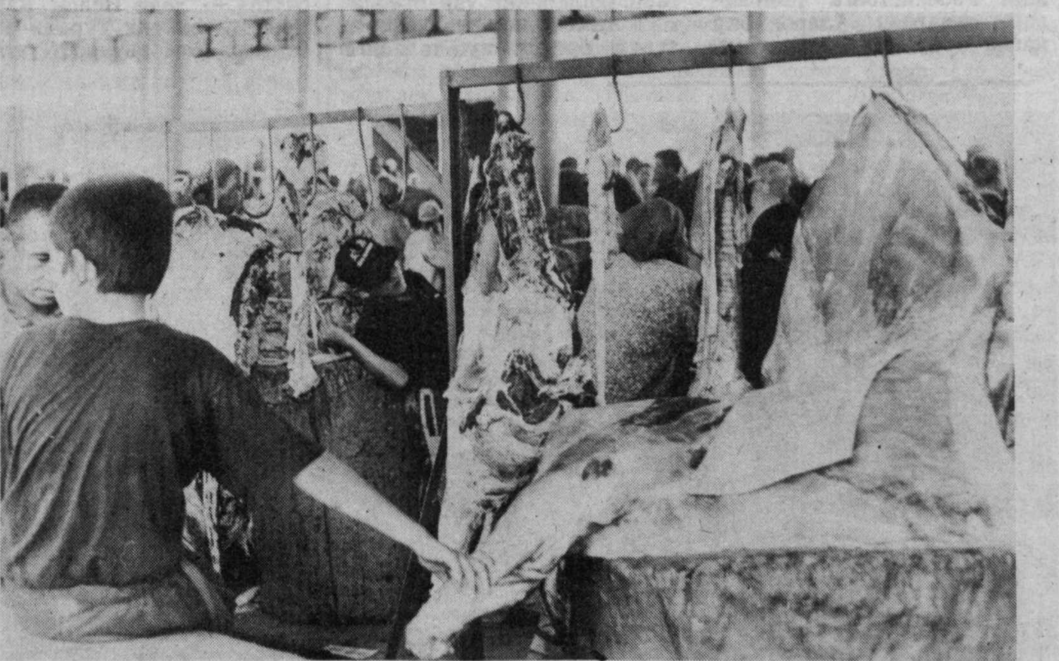

ЯКДИЛЛИКДА ҲИКМАТ КЎП...

Ҳурматли Президентимиз "Биз меҳнатсевар, илму маърифатга чанқоқ, ўз халқига содиқ, иймонли ва иродали ёшларимиз билан фахрланамиз", деб ёш авлодимизга катта умид боғлаганлигини бежиз айтмаганлар. Ҳақиқатдан ҳам фақат фидокорона меҳнат орқали ҳамда дунёвий билимларни чуқур ўрганган ҳолда порлоқ келажак яратилади. Ватанга садоқатли ёшлар — юрт кўрки, давлат таянчи, ота-она фахри, ака-укалари ва тенгдошлари ифтихоридир.

Биз ёшларни бугунги кунимиз фидойилари, келажагимизнинг бунёдкорлари деб биламиз. Республика Ёшлар Иттифоқи пул, на олтин ва на дур билан ўлчаб бўлади. Деҳқон бир йилда ўз меҳнати натижасини кўриши мумкин, бинокор 3 йил, нари борса 5 йилда қурилиш ишлари якунини кўради. Лекин маънавий тарбия, баркамол инсон тарбияси ўн йиллар мобайнида шаклланади. Шу нуқтаи назардан олиб қаралганда бу энг улуғ ва қадрли хазинадир.

Биз ҳар ишда ёшларга суянмоқдамиз. Кейинги 6 ой мобайнида ёш, жонкуяр, серғайрат, фидоий ёшлардан 115 нафари масъулиятли вазифаларга тайинланди. Шу қисқа вақт даврида биргина Ёшлар Иттифоқи вилоят қўмитаси ходимларининг ўзидан 7 киши боришни ор деб билар эдилар. Армияга бормаган йигитларни бирор нуқсони бўлса керак, деб қаралардй. Хизмат жойидан қочиб келган фарзанднинг ота-онаси маҳалла куйидан уялиб кўчага чиқолмасди. Ватанга бўлган муҳаббат ана шундай юксак қадрланарди, армиядан бўйин товлаш эса ўта шармандали ҳол ҳисобланарди.

Белида қуввати, қўлида кучи бор кўплаб забардаст йигитларни хизматга бормай арзимаган олди-сотти ишлари билан шуғулланиб юргани кечирилмас ҳолдир. Ҳарбий-ватанпарварлик ишлари кучайтирилиб, бу ишга дахлдор ташкилотлар билан ҳамкорликни кучайтириш лозим.

Мамлакатимизда бозор иқтисодиётига дадил ўтиб борилаётган ҳозирги шароитда аҳолини, айниқса ёшларни ижтимоий муҳофаза этишга шахсан Президентимиз ва ҳукуматимиз томонидан алоҳида эътибор берилмоқда. Зеро, ҳар қандай ислоҳотнинг туб моҳиятида аҳоли фаровонлиги ётади. Давлатимиз мустақил бўлибдики, амалга оширилаётган ислоҳотлар ва кўрилаётган чора-тадбирлар инсон омилига, авлоднинг соғ-саломатлигига қаратилмоқда.

.Ёшлар тўғрисида ғамхўрлик қилишни ўзига мақсад қилиб олган ташкилотимиз энг аввало қонунлар устивор бўлган жамият қуриш ишида фаол иштирок этишга ҳаракат қилмоқда. Чунки қонунларни менсимаслик, адолатсизлик нималарга олиб келишини ёшлар, хусусан вилоятимиз йигит-қизлари яхши билишади. Шундан келиб чиқиб ҳуқуқий жамият атрофида ҳамсаф бўлиб олға бориш эзгу мақсадимиз бўлиб қолаяпти.

Бугун давлатимиз барча соҳада бўлгани каби ёшлар сиёсати борасида ҳам ўзига хос йўлдан бормоқда. Ёшлар онгида қандай кайфият устунлигини айтсанг, мен сенга кейинги авлодинг табиати қандай бўлишини айтиб бераман, деган эди донишмандлардан бири. Шунга кўра, ёшлар қалбига бориб етадиган ғурурни, миллий ифтихорни, қад-қоматни тик этадиган, шууримизга ёруғлик бағишлайдиган буюк мақсадни ёшларимизга етказсак, улар бизнинг ортимиздан эргашадилар ва ҳар қандай мушкул ишнинг уддасидан чиқа оламиз.

Бунинг учун республикамиз ва вилоятимизда тегишли ишлар амалга оширилаётир. Айниқса "Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатининг асослари тўғрисида"ги Қонун йигит-қизларни ижтимоий ҳимоялашдаги энг муҳим ҳужжат бўлди. Бу борада қурултойда ҳам ҳар томонлама фикр юритилди. Шу қонун негизида Ёшлар Иттифоқимизнинг XXVI қурултойи Ҳаракат Дастури қабул қилди. Қонун асосида ҳурматли ҳокимимиз раҳбарликларида ташкил этилган вилоятимиз ёшлар кенгаши ўзининг биринчи қарорларидан бирини ташкилотимиз фаолиятини такомиллаштиришга бағишлади. Мазкур қарорда "Ёшлар" жамғармаларини ташкил этиш, уларнинг ташаббусларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, клуб ва спорт иншоотларидан бепул фойдаланиш қатъи белгилаб қўйилди.

Ташкилотимизнинг энг асосий вазифаларидан бири ижодкор ва иқтидорли йигит-қизларни қўллаб-қувватлаш эканлиги қурултойда ҳам алоҳида таъкидланди. Шу соҳа ёшлар ҳаётига бевосита боғлиқлигини инобатга олиб, янги тузилган "Истеъдод" ва "Соғлом авлод учун" жамғармаларига ёшлар ташкилотларида самарали фаолият кўрсатган ёш кадрларни қўйишди.

Моддий ва маънавий ислоҳотларда фаол қатнашиш ҳар бир ёшнинг муқаддас бурчидир. Айниқса маънавий ислоҳот — маънавий покланиш, ота-боболаримиз удумларини тиклаш. уларга муносиб ворис бўлиш энг улуғ вазифаларимиздан биридир. Бу борада эса миллий истиқлол мафкураси муҳим ўрин тутади. Тилимиз, руҳиятимиз, меҳр-оқибат, инсоф, сабр-тоқат, адолат ва маърифат туйғуларини онгимизга сингдиришимиз лозим.

Шундан келиб чиқиб ёшлар ташкилотлари миллий, маданий, умуминсоний қадриятларни авайлаб асрашлари ва бойитишлари, ёшларни мамлакатимизнинг ҳақиқий ватанпарвари бўлиб етишишлари учун курашишлари зарур.

Истиқлолимиз эндигина учинчи баҳорида. Лекин шу қисқа фурсатда оламга машҳур воқеалар ва катта ўзгаришлар содир бўлди. Бугун ўз мустақил давлатимиз, Конституциямиз, жаҳон минбарида ҳилпираган байроғимиз бор. Жаҳон ҳамжамиятига шаҳдам кириб бораётирмиз. Дунёнинг катта мамлакатлари билан олий даражада борди-келдилар қилаяпмиз. Тикланаётган қадриятларимиз, ўсаётган ғурур-ифтихоримиз — буларнинг ҳаммаси азиз ва муқаддас. Лекин энг муҳими эса бирлик, ҳамжиҳатлик, ўзаро ҳурмат асосида барча ишларни амалга ошираётганимиздадир. Буларнинг барчасида жаҳон уммонига кириб бораётган юртимизнинг кемасини бошқараётган мард ва хушёр Президентимизга бутун дунё тан бериб турибди.

Бу ўринда яна бир нарсани алоҳида таъкидлаш керакки, Ёшлар Иттифоқи қурултойида Иттифоқимиз аъзоларининг янги билети намунасини ва ўз шиорини қабул қилганлиги айни муддао бўлди. Янги шиор бизни юрт равнақи йўлида улкан ишларга руҳлантирса, янги билет Иттифоқимизга аъзоликка кираётган йигит-қизларнинг кайфиятини, руҳиятини кўтаради.

Ҳозир Иттифоқимиз ҳар бир аъзосининг, ёшлар сарварининг муҳим вазифаси — қурултой қарорларини рўёбга чиқаришдир. Унинг самараси эса Иттифоқимиз обрўсини оширибгина қолмай, йигит-қизларимизни мустақиллигимизни мустаҳкамлашга қўшадиган ҳиссаларини кўпайтиришга отлантириши турган гап.

Икромжон ШАРОФИДДИНОВ,
Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Наманган вилояти қўмитасининг биринчи котиби

СИЗ БИЛАН ФАХРЛАНАМИЗ

Бургутали РАПИҒАЛИЕВ,

Наманган вилояти ҳокими

XXVI қурултойидан сўнг вилоятимиз йигит-қизларининг фаоллари билан учрашиш, уларни ижтимоий-сиёсий ҳаётда фаол иштирок этишга даъват этишни мақсадга мувофиқ, деб ҳисобладик. Вилоят ва туман ҳокимиятларидаги раҳбарлар, корхона, хўжалик, ташкилот бошлиқлари ёшларга катта ишонч билан қарамоқдалар. Истиқлолни мустаҳкамлаш, республика тараққиётининг ўзига хос йўлида иштирок этиш йигит-қизларнинг зиммасига улкан вазифаларни қўймоқда. Чунки уларнинг зиммасида иқтисодий ислоҳотлар, она заминимиз бойлиги ва гўзаллиги, фан ютуқлари, миллий қадриятлар ва анъаналарни давом эттириш вазифаси турибди. Бугунги фидокорона меҳнат узоқ йиллар мобайнида халқимиз қалбида сақланиб қолади. Чунки истиқлолни қўлга киритган ҳар бир давлат ўз тараққиёт йўлига осонликча эришмаган.

Тарих ёшларнинг елкасига залворли юкларни қўйди. Бу оғир, аммо шарафли, қийин, лекин фахрли, бу замоннинг ўзи қўйган ўта муҳим вазифадир. Ўз Ватанини жондан ортиқ севувчи ва садоқатли ёшлар буни чуқур тушунадилар.

Ёшлар тарбияси ҳамма замонларда энг муҳим вазифалардан бири бўлиб келган. Чунки катталар ўзидан кейин қоладиган авлод бахтли ва фаровон, тинч-тотувликда, ҳалол ҳаёт кечиришини истайдилар ва доимо шуни истаб дуога қўл очадилар. Шунинг учун хоҳ оилада, хоҳ тарбия масканида ёшларни фақат меҳнатга, ўзгаларга яхшилик қилишга ўргатиш лозим.

Собиқ тузум даврида ниҳоятда диққат-эътибор билан шакллантирилган ёш авлод дунёқараши оғир зарбаларга дучор бўлди. Узоқ йиллар сиғиниб келинган эътиқод бир лаҳзада саробга айланди, бу айниқса ёш авлодга қаттиқ таъсир кўрсатди. Шундай бир пайтда ёш қалбларга йўл топиш, уларни эргаштира олиш муҳим аҳамиятга эга. Ёшлик бир гиёҳ бўлса, тарбия қуёш нуридир. Агар гиёҳга қуёш нурлари тушмаса, у мева бермайди, аксинча сўлиши мумкин.

Мен Ёшлар Иттифоқи ташкилотлари фаолларининг олиб бораётган ишларини юксак қадрлайман. Бу тарбия иши, эндигина ҳаётга қадам қўяётган ёш авлодни ҳимоялаш иши. Уни на масъулиятли вазифаларга ишга ўтказилди.

"Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатининг асослари тўғрисида"ги Қонунни амалга ошириш мақсадида тузилган ёшлар билан ишлаш кенгашининг қарорига асосан ёшлар жамғармаларини тузиш, уларнинг ташаббусларини мунтазам қўллаб-қувватлаш, маданият ва спорт иншоотларидан бепул фойдаланиш, бошқа ишдан озод этилган котибаларга ташкилотлар ҳисобидан иш ҳақи бериш ва ёшлар ҳаётига дахлдор бўлган бошқа вазифалар қатъий белгилаб қўйилди.

Ёшларимизга фан, техника, ижод ва бошқа соҳаларда ўз кучларини намоён этиш учун ҳар томонлама шароитлар яратилмоқда.

Ёшлар вилоят спортини юқори босқичга кўтаришда ҳам ўрнак бўлишаётир. Шуҳрат Усмонов, Сергей Шмелев, Ринат Шаркаев, Анжелика Хегай, Рамиль Урусовлар Ўзбекистон чемпиони, Баҳром Исомиддинов, Рустам Мамажонов, Носир Дадабоевлар эса Осиё ва Халқаро турнирлар ғолибидирлар.

Бугун вилоят ўқув юртларида 34 мингдан ортиқ талаба таълим олаяпти. 2 мингдан ортиқ ўқувчи лицейларда, 300 нафарга яқини ташкил этилган гимназияда ўқимоқда. Вилоят ёшларидан 79 нафари Туркияда, 2 нафари Америкада таҳсил кўряпти. Жорий йилда 15 нафар ўқувчи республика олимпиадаларида фахрли ўринларни эгаллади. Биз улар билан фахрланамиз.

Республикамиз мустақилликка эришгач ёшларимизнинг дунёқараши ҳам ўзгарди. Улар ўз юртларига ўзлари хўжайин эканликларини, шу юртнинг келажаги ўзларига боғлиқ эканлигини яхшироқ ҳис қила бошладилар. Шу билан бирга айрим ёшларда пулга ва бойликка ҳирс касали пайдо бўлди. Ўқиш, ўрганиш, янгиликлар яратиш ўрнига олибсотарлик, майда безорилик билан шуғулланишмоқда. Бу бизни ташвишлантирмоқда.

Ватан ҳимояси барча даврда энг муҳим масала бўлиб келган. Мустақил Ўзбекистон ҳимояси ҳар бир йигит учун — бу ўз она қишлоғи, ота-онаси, ёру биродарлари, ака-укалари ҳимояси демакдир.

Олдинлари йигитлар хизматга ўз тенгқурларидан кейин

ЭЛИМ ДЕБ, ЮРТИМ ДЕБ ЁНИБ ЯШАШ КЕРАК!
Ислом КАРИМОВ.

Ҳозирги ёшлар

НАМАНГАН МУСТАҚИЛЛИКНИНГ УЧ ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Шу жиҳатдан баҳолайдиган бўлсак, республикамизда "Соғлом авлод учун" орденининг таъсис этилиши ва дастлабки эгаларига топширилиши тарихий аҳамиятга молик воқеалардир. Зеро, авлоди соғлом бўлмаган халқнинг келажаги ҳам бўлмайди.

Гап соғлом авлод тўғрисида кетар экан, ҳаммамизни ташвишга солаётган бир масала, у ҳам бўлса, вояга етмаган қизларимизни турмушга узатишдир. Минг афсуски, биргина 1993 йилнинг ўзида вилоят бўйича 1500 га яқин, ҳали ўн гулидан бир гули очилмаган қизларимиз турмушга берилган.

Мустақил Ўзбекистон келажаги кўп жиҳатдан бугун ҳаётга қадам қўяётган ёшларга боғлиқ. Истиқлолнинг биринчи куниданоқ ёшлар тарбияси, уларнинг ҳар томонлама камол топиши, билимли, меҳнатсевар бўлиши учун зарур шароитлар яратишга эътибор кучайтирилмоқда. Бу ишларни янада яхшилаш бевосита Ёшлар Иттифоқи ташкилотларига боғлиқдир. Менинг ишончим комил, вилоятимиз ёшлар фаоллари ҳокимликлар атрофида жипслашиб, бир ёқадан бош чиқариб вилоятимиз истиқболи йўлида қилаётган шарафли ишларнинг олдинги қаторида бўладилар.

Тадбиркорлик сабоқлари

ҚИЙИНЧИЛИКЛАРНИ ЕНГИШ МУМКИН

Наманагандаги шойи ишлаб чиқариш бирлашмаси бундан бир неча ой муқаддам оғир аҳволга тушиб қолган эди. Чунки, банк тўловларининг ўтмай қолиши оқибатида Беларусдан қўйлак ва плашбоп газлама ишлаб чиқариш учун зарур бўлган лавсанни етказиб бериш бутунлай тўхтаб қолганди. Шунинг учун ҳам ишчиларнинг бир қисмини дам олишга чиқариб юборишга тўғри келди.

Хайриятки, бу ҳол узоқ давом этмади. Корхонада лавсан аралаш газлама ўрнига ип газлама ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Бундай газлама турларини деярли икки баравар кўпайтиришга муваффақ бўлинди. Бунга калавани бўяш технологиясининг ўзлаштирилиши кўп жиҳатдан ёрдам берди. Илгари наманганлик тўқимачилар бўялган тайёр калавани олишар, ипни бўяш учун зарур ускуналар ҳам йўқ эди. Шу сабабли корхонада қайси рангдаги маҳсулот чиқарилиши калава етказиб берувчиларга боғлиқ эди. Ҳозир эса, бирлашма ҳар қандай рангдаги газлама ишлаб чиқара олади. Шу туфайли ишлаб чиқаришни ривожлантириш суръати ҳам ошди. Чунончи, хом ва тайёр газлама топшириқда белгиланганидан анча кўп тайёрланди.

Ишлаб чиқаришдаги қийинчиликларнинг бартараф этилиши ходимларнинг моддий аҳволини яхшилашга олиб келди. Бу — ишнинг бошла иши, холос. Жамоанинг режалари катта. Бу режалар аввало корхонани техника билан қайта жиҳозлашга боғлиқ. Янги дастгоҳн сотиб олиш қанчалик қийин бўлмасин, эски ускуналарни алмаштириш давом этмоқда, тўқувчилик цехларида янги дастгоҳлар ўрнатилмоқда. Уларда янги андозаларга мос келадиган, яъни эни ҳозиргидан деярли икки баравар кенг газламалар тўқилади. Бирлашма бир неча ой ичида янги дастгоҳларни сотиб олиш ва илғор технологияларни ўзлаштиришга каттагина маблағ сарфлади. Хорижий фирмалар ёрдамида корхонани янгилашни давом эттириш режалаштирилган.

Ниҳоят, корхонанинг ишлаб чиқариш маромига салбий таъсир қилаётган яна бир асосий муаммо ҳал қилинди — бирлашмага лавсан етказиб бериш йўлга қўйилди. "Ўзбекенгилсаноат" давлат уюшмаси лавсанга алмаштириш учун пахта толаси ажратди. Шундай қилиб, республика тикувчилик фабрикалари тез орада бирлашманинг анъанавий маҳсулотларини ола бошлайди.

Н. ХЎЖАЕВА.

Ёз ўтмоқда соз

СОЙ СОҲИЛИ СЎЛИМ-СЎЛИМ...

Ғовасой... Бу бетакрор қишлоқ табиати неча йиллардан бери водий аҳолисини ўзига жалб этиб келади. Шарқираб оқаётган сой, сервиқор тоғлару, унинг қўйнидаги сўлим боғлар, муздек зилол чашмаларга маҳлиё бўлган Ўзбекистон халқ шоири Абдулла Орипов бу қишлоқ ҳақида шундай хулоса қилади: — Бу табиат мўъжизаси холос. Табиатнинг бизларга буюк инъоми — мана шу бўлса ажаб эмас. Менга қолса денгиз бўйларига ва бошқа олис сиҳатгоҳларга боришдан кўра, мана шу сўлим гўшаларда икки-уч кун ҳордиқ чиқариш минг марта аъло.

Ғовасой соҳилларида ҳордиқ чиқараётган, унинг бир кунида йилнинг тўрт фаслини гувоҳи бўлаётган кишилар шоир фикрига қарши чиқолмайдилар. Буюк шоирни ўзига ром этган бу қишлоқ айни кунларда янада гўзаллашган. Сўлим сой соҳилида 10 дан ортиқ болалар дам олиш оромгоҳлари фаолият кўрсатмоқда. "Иқтидор", "Чевар", "Тоғ шалоласи", "Ором", "Сўлим", "Восход", "Дўстлик" ва бошқа оромгоҳларда вилоятнинг барча туман ва шаҳарларидан келган ўқувчилар ёз давомида мириқиб ҳордиқ чиқарадилар.

— Вилоятимизнинг Чуст, Косонсой, Янгиқўрғон туманларидаги оромгоҳларга йўлланмалар талаш бўлиб кетади. Чунки, бу туманлардаги оромгоҳларда барча шарт-шароитлар муҳайё. Дам олувчилар зерикиш нима билмайдилар. Ҳозир ана шу оромгоҳларда минглаб ўқувчилар ёзги таътилни мароқли ўтказмоқдалар, — дейди Ёшлар Иттифоқи вилоят қўмитаси котиби, болалар ва ўсмирлар уюшмаси раиси Соҳиба Ҳамроқулова биз билан суҳбат чоғида.

Вилоятдаги 2-агросаноат қурилиш трестига қарашли Косонсой шаҳрида жойлашган болалар оромгоҳида бўлганимизда юқоридаги фикрларга ишонч ҳосил қилдик. Бу йил 320 нафар ўқувчи дам олиши мўлжалланаётган бу маскан ниҳоятда хушманзара. Мавсум бошланганига энди уч-тўрт кун бўлган бўлса-да, оромгоҳга 120 дан ортиқ ўқувчи ташриф буюрибди.

— Биринчи сменада 160 нафар ўқувчи дам олиши режалаштирилган, — дейди оромгоҳ бошлиғи В. Мамашонов. Чор тараф турли мевали дарахтлардан иборат, сой соҳилида жойлашган бу масканда ҳар бир кун мароқли, таассуротларга бой бўлиши шубҳасиз. Ленура Бекорова, Мурод Жабборов, Анвар Мўминов, Баҳодир Қудратов, Нуриддин Ғафуров каби етакчи ва тарбиячилар меҳнатидан дам олувчилар мамнун бўлишмоқда.

Шунингдек, Косонсойдаги "Шодлик", "Олмазор", "Қурувчи" каби оромгоҳлар, умуман олганда вилоятдаги барча дам олиш масканлари бугунги кунда дам олувчиларни ўз бағрига олиб, ўқувчиларнинг ёзги таътиллари мароқли ўтаётир.

Наманагандаги уйсозлик комбинати аҳоли учун шаҳарнинг "Оромгоҳ" массивида темир бетондан синч ўрнатилган уйлар қурилишга киришди.

Янгиликнинг афзаллик томонлари шундаки, бу уйлар тез, сифатли арзон ва қулайдир. Шу йўл билан ёғоч танқислигига ҳам барҳам берилади. Бу уйлар суратда кўрганингиздек ҳолатда харидорга сотиш имконияти бўлади. Уй эгаси темир бетон синч орасига хоҳласа пишиқ ғишт ёки бошқа маҳсулотдан фойдаланиши мумкин. Бу янгилик наманганликларга жуда қўл келмоқда.

Суратда: Геодизист Абдулла Умаров қурилиш майдонида иш устида.

Т. МАҲКАМОВ сурати.

Фармон ва ижро

ЁШЛАР УЧУН ЯНГИ УЙЛАР

— Қаранг-а, бунчалик ғамхўрлик етти ухлаб тушингга кирмаган. Давлатимиздан, унинг бошида турган катталардан минг ўргилсанг арзийди. Кам таъминланган оилаларни ижтимоий ҳимоялаш, уларнинг фарзандларини хатна тўйи қилиш, никоҳ тўйларини ўтказиш хақида эшитиб ҳайратлангандим. Энди ана шундай ёш оилаларга уйлар қуриб берилаётганлигини кўриб, чин дилдан севиниб кетдим. Давлатимизга, раҳбарларимизга раҳмат, — дейди 73 ёшли Кенжаби она.

Онахоннинг гапларига қўшилмай иложимиз йўқ... Наманган вилоят ҳокими Бургутали Рапиғалиевнинг шу йил 29 апрелдаги 04/133 сонли қарорида яшаш шароити оғир бўлган ёшларни ижтимоий ҳимоялаш мақсадида уларга уч ой ичида уй-жой қуриб бериш вазифаси топширилган.

Ҳоким қарорига биноан вилоятнинг барча туманларидан 13 нафар кам таъминланган ёш оилага уй-жой қуриб беришга киришилди.

Наманган шаҳрида яшовчи З. Фахритдинова, С. Дадабоев каби ёш оилаларга шаҳардаги кўп қаватли уйлардан навбатсиз уй-жой ажратилди. Улар шинам квартираларнинг калитини олиб кўчиб кирдилар.

Чуст туманидаги "Ўзбекистон" жамоа хўжалигида яшовчи Ҳалима Абдураҳмонова вилоят ҳокимининг ғамхўрлигидан биринчилар қаторида баҳраманд бўлди. Унинг оиласига умумий қиймати 50 миллион сўмлик тўрт хонадан иборат замонавий уй қуриб битказилиб тантанали суратда топширилди. Турар-жой биносини Чустдаги 550-ХМКнинг ёш бунёдкорлари 30 май куни, яъни 25 иш кунида вилоятда биринчи бўлиб фойдаланишга топширдилар.

Бинонинг тез фурсатда қуриб битказилишида кўчма колоннанинг Т. Раҳимов, Й. Турдалиев, Б. Тўйчиев, Р. Болтихўжаев каби бригадалари ва иш юритувчи Р. Низомиддиновларнинг алоҳида хизматлари бор.

Шунингдек, чортоқлик Раҳимжон Султонов, янгиқўрғонлик Баҳриддин Молдабоев, поплик Тўлғаной Қурбонова, уйчилик Худойберди Турғунов, учқўрғонлик Маҳмуд Овилматов каби ёш оилалар ҳам янги уйларга кўчиб кириш арафасида.

Ёшларга янги уй-жойларни қуриш ва топширишнинг ижроси Ёшлар Иттифоқи вилоят қўмитасининг назоратида турибди.

МАҲСУЛОТ СИФАТИ ЛАБОРАТОРИЯДА ТЕКШИРИЛАДИ

Намангандаги "Электротерм" Ўзбекистон илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳузурида ташкил этилган лабораторияда электр рўзғор техникасининг қанчалик ишончли ва пухталигини бир неча дақиқада аниқлаб беришади. "Ўздавлатстандарт" лабораторияни обдон синагач, унга мустақил равишда маҳсулотлар сифатини баҳолаш ҳуқуқини берди.

Бу ерда аввало "Электротерм" маҳсулотлари синовдан ўтди. Турли шаклдаги электр сув иситгичлар, уй иситгичлар, электр плиталар сифати холисона синалди. Текшириш натижаларига кўра бу маҳсулотлар сифати ижобий баҳоланди.

Корхонада кам ва юқори кучланишли электр асбобларни олдиндан синаб кўрадиган лаборатория ҳам ташкил этилди. Республиканинг кўпгина вилоятларидан корхоналардан маҳсулот сифатини текшириш юзасидан "Электротерм"га буюртмалар келмоқда.

УЛАР КОРХОНА ТАЯНЧИ

Йўлимиз тушиб, Жомашўйдаги 86-автокорхонада бўлдик. Бу корхона Задарё туманидаги йирик автохўжаликлардан бири бўлиб, унда 335 нафар ишчи-хизматчи меҳнат қилади. Автокорхонадаги 231 ҳайдовчининг 100 нафарини ёшлар ташкил этади. Ёшлар Иттифоқи аъзоларининг сони ҳам 50 дан ортиқ.

Автокорхона бош муҳандиси Абдураҳмон Муҳитдинов оддий пайвандчиликдан бош муҳандисликкача бўлган йўлни босиб ўтган. Ҳаракатчан, меҳнатсевар бу йигитни корхонада каттаю кечик ҳурмат қилади.

— Автокорхонамиз асосан халқ хўжалик юкларини ташийди,— дейди суҳбат чоғида А. Муҳитдинов. —Бу йил 2066 тонна юк ташишни режалаштирганмиз. Бир ойда ўртача 170,8 тонна халқ хўжалик юкларини манзилига етказмоқдамиз. 21 та автобус шаҳар ва туман аҳолисига хизмат қилиб кишилар узоғини яқин қилмоқда.

147 та юк ташувчи техника Мингбулоқ нефт кони, Жомашўйдаги шоҳ бекат қурилиши ва бошқа объектларда самарали ишламоқда. Бу юмушларни бажаришда ёшларимиз ҳам намуна бўлмоқдалар. Бир неча минглаб чақирим йўлларнинг танобини тортиб қўйган ёш ҳайдовчилар корхонада талайгина.

Ёшлар — корхона таянчи. Бу ерда уларнинг ишлаши ва дам олишлари учун барча шароитлар муҳайё. Турли спорт мусобақалари, кўнгилочар тадбирлар ёшларнинг унумли меҳнат қилишларида муҳим омил бўлмоқда.

НАМАНГАНДА ТАЛАБА ЁШЛАР БАЙРАМИ

Ўзбекнинг бирор тўю маракаси йўқки, у карнай ва сурнай ҳамда доиранинг гижбанг садоларисиз ўтса. Ўтган шанба куни Наманганда бўлиб ўтган талаба ёшлар байрами ҳам ана шу миллий чолғу асбобларимизнинг янгроқ садолари остида бошланди.

Эрталаб соат 9 да Бобур номидаги маданият ва истироҳат боғида талаба-ёшлар фестивалининг тантанали очилиш маросими бўлиб, уни Ёшлар Иттифоқи вилоят қўмитасининг биринчи котиби И. Шарофиддинов очди. Вилоят ҳокимлигининг бўлим мудири С. Муҳаммадиев ёшлар олдида сўзга чиқиб фестивалнинг аҳамияти, ёшларнинг муҳим вазифаларига тўхталди.

Наманганнинг энг хушманзара, диптортар гўшаси — Бобур номидаги маданият ва истироҳат боғи талаба ёшлар ва байрам иштирокчилари билан гавжумлашди. Боғнинг ёзги томошагоҳида олий ўқув юртлари талабалари ўртасида бўлиб ўтган "Даврага кел, дугонажон" кўрик-танлови байрам иштирокчиларида катта таассурот қолдирди. Наманган Давлат дорилфунуни, Муҳандислик иқтисодиёти институти ва саноат технология институтларининг қизлари томошаларга ўзгача файз киритди.

Фестиваль томошалари Наманган Давлат дорилфунуни спорт залида ва А. Навоий номли театр биноларида давом этди. Спорт залидаги волейбол мусобақалари, театр биносида ўтган ўрта махсус билим юртлари ўртасидаги "Ўзингдан кўр" викторинаси ғолиб спортчиларни ҳамда ўрта махсус ўқув юртларининг изланувчи ва билимли талабаларини аниқлаб берди.

Лобар Рустамова, Раҳима Расулова, Гулнора Отабоева, Авазбек Обидов, Шохида Иброҳимова каби кўплаб талаба-ёшлар фестивалда фаол иштирок этишди.

Фестиваль якунида фаол талабаларга ҳамда ғолиб бўлган олий ва ўрта махсус ўқув юртлари жамоаларига Ёшлар Иттифоқи вилоят қўмитасининг ҳамда фестиваль ҳомийларининг эсдалик совғалари, Фахрий ёрлиқлари топширилди.

Наманганда илк бор ўтказилган талаба-ёшлар байрами кечга қадар давом этди. Қувноқ куй-қўшиқлар, ўйин-кулгилардан ёшлар бир олам завқ олдилар.

Намангандаги тиббиёт билим юртининг "Умид" ҳаваскорлик жамоаси, индустриал техникумнинг бадиий жамоалари ҳамда Норин туманидаги 34-ўрта мактаб ўқувчилари фестивалда ўз концерт дастурлари билан фаол қатнашдилар.

Ушбу саҳифа материалларини "Туркистон"нинг Наманган вилояти бўйича ўз мухбири Ғаффор РАСУЛ тайёрлади.

Қутлуғ кун

САЙЁР

УМРИМНИНГ БОЙЧЕЧАГИ ВА БИНАФШАЛАРИ

Бугун 60 ёшни қаршилаб турар эканман, Аллоҳга шукроналар айтиб, хом сут эмган банда Аллоҳнинг чексиз марҳаматидан умидвор бўлиб, илтижо айладим. Ва шундай шеър битдим.

Тушкунликка тушма, эй кўнгил,
Ҳеч қилмасин элдан безгулик.
Тақдир нени буюрса кўнгил,
Бу ҳаётдан қидир эзгулик!
Эзгулик бу сурат ё рўё,
Аста-аста қадаминг босгин.
Ал-сабрига қурилган Дунё:
Эзгулик бу —
таскин, ҳа, таскин!

Эсласам, 1953 йилнинг декабрь ойлари, синфдош дўстим таниқли муҳбир Абдукарим Набихўжаев (худо раҳмат қилсин) номига, хизматни ўтаб юрган кезларим — Новгород вилоятидан бир шеърий дафтар йўллаган эдим.

Унда менинг илк машқларим, дўстларим томонидан буюрилган мувашшаҳлар жой олган эди. Азиз дўстим ушбу дафтарни неча ўн йиллар ардоқда сақлаб, 50 ёшга тўлган кунимда яна ўзимга тақдим қилган эди...

Бугун сиз ардоқдаги ёшларга, ўша дафтардан шеърлар тақдим этиб, 60 йиллик умримнинг бойчечак ва бинафшаларини сизга ва ўзимга тақдим этмоқдаман.

ҲАР ТОНГ СЕНГА ТЕРМУЛАМАН ЖИМ...

ГУЛНИ...

Гоҳи қўшни қизга тикиламан жим,
Ақлимни олади гулдай чиройи.
Салом берганида тошар севинчим,
Гўзаллик бўлсайкан шундай киройи.
Қизга тикиламан,
Қўлида гули
Олам қизларининг гули нақ шуми?
Шу гулни таққудай бўлиб кўнгилга,
Дилимга ўяман ҳусн-нақшини.
Ҳаёт гўзал экан, гўзал юрак ҳам,
Мусаффо экан дил, гул ошиғиман.
Ҳар гал қўшни қизни ёнимда кўрсам...
Энтикиб кетаман ишқ қўшиғидан!
Мени лол қилади гул ва қиз ҳусни,
Ўтида ўртайди,
Айлайди кабоб.
Нега қарайсиз, деб сўрайди қўшним,
Гулни севаман, деб бераман жавоб.
1949 йил.

БАРДОШ...

Тун чимирди қора қошини
Менинг учун зил сукут тушди.
Жонона қиз ёйди сочини
Сочи бутун атрофни қучди.
Тун одати ўртар юрагим,
Нега бунча чимиради қош.
Синаш бўлса агар тилаги
Синовига бераман бардош.
Уйқу қочар ошиқ кўзимдан,
Ўтказаман кечани бедор...
Кўтаради сочин юзидан
Жилва билан тонг аталмиш ёр.
Бардошимга беролмай бардош.
1950 йил.

МАЪСУМА ГУЛ

Маъсума гул,
Мафтунман азал,
Сенда кўрдим дил Зуҳросини
Жажжигина,
хушрўйсан гўзал,
Сенда кўрдим ёр чеҳрасини,
Ҳар тонг сенга термиламан жим,
Сени қилгим келар эҳтиёт,
Бебош еллар этмасин ҳужум.
Тўзимагин,
Чекмагин фарёд.
Севгим рамзи сен, деб яшайман,
Кўнглим сенда мусаффо, масъуд.
Сокинликка мен ҳам ташнаман.
Сен ҳам мени сокинликда кут.
1950 йил.

ҚЎШИҚ — МАНГУЛИК

Исминг-ку тилимда қўшиқ — мангулик!
Орзум шу, йўқ сира энди армоним,
Ўзимча кашф этдим янгилик:
Гўзаллик олами — ёлғиз маконим!
Қувонч-аламимсан ўзинг, дилдорим,
Танҳо оламимсан ўзинг, дилдорим!
1950 йил.

Умид ғунчалари

ҲАЙРАТ

Фурқат МИРЗАЕВ, қўшиқчи, "Камолот — 94" танловида учинчи ўринни олган. Овози ширали. Классик қўшиқларни айтганда ўзини унутади. Атрофидагилар ҳам. Оилали. Тўғрисўзликни ёқтиради. Киборликни ёқтирмайди. "Ҳатто қўнғизлар ҳам ғўнғиллаб куйлайди, мен нимага куйламаслигим керак" дейди.

— Фурқат, сиз қачондан бери куйлайсиз?

— Уй-рўзғор ишлари билан қўли бўшамайдиган энам ҳар доим ҳовлида ўзича хиргойи қилиб юрардилар. Мен эса ўша хиргойиларни ёдлаб олиб, яширинча айтиб юрардим.

— Ўша сўзларни бир эслаб кўринг-а?

— Хумор кўзли севар ёрим,
Сўзла жоним, қайдан келдинг...

— Шугинами?

— Яна айтайинми? Улар жуда кўп-да.
Эшик олди гул шўра,
Қиз бўлсанг рўмол ўра.
Ҳар жойга борар бўлсанг,
Севар ёрингдан сўра...

— Не сабабдан қўшиқ айтгингиз келаверади?

— Одам туғилганлиги учун, ҳаётда тирик бўлганлиги учун ҳам куйлайди. Ҳатто қўнғизлар ҳам ғинғиллаб учади. Мен нимага куйламаслигим керак?

— Тўғри-куя, лекин куйлашни билмайдиганлар-чи?

— Ундай одам бўлмайди.

— Нимага ундай деб ўйлайсиз?

— Соқовлар ҳам ашула айтади. Кўрганман. Онги паст одамлар ҳам куйлайди.

— Бу нима, сизнингча?

— Бу зўр девоналик. Вақти келганда уларнинг устидан куламиз. Уларнинг бахти шуки, истаган пайти куйлайверади. Онгли одамлар ҳеч ким йўқлигида ўзича хиргойи қилади. Мен санъаткорликка даъво қилмайдиганларни айтаяпман.

— Овозингизда дард кўрдим. Ҳаётда жуда бахтли экансиз.

— Классик ашулаларда дард кучли-да. Оҳангдорлик ҳам кучли. Ҳар бир сўз нолали. Замонавий қўшиқчиликда сўз — мусиқасини топмайди. Замонавий ашула билан тез оғизга тушиш мумкин. Одамлар бунга мойиллик билдиришади. Бундай ашулалар тез оммавийлашиб кетади. Мен ундай ашула айтишни ёқтирмайман.

— Нимага?

— Ундайларни халқ тез унутади. Ашулани ҳам. Янги, оммавий қўшиқ бошқасига ўз ўрнини бўшатиб бераверади.

— Нимани яхши кўрасиз?

— Мен боболарнинг овозига тақлид қилишни ёқтираман. Уларнинг овозига тақлид қилсам, ўзим ҳам улардек бўлиб қолгандекман, ўзимни кексайган ҳолатимни кўргандек бўлавераман.

— Отангиз қишлоқда жуда ҳурматли киши эканлар. Сиз у кишидан нимани ўргангансиз?

— Отамдан ҳалолликни ўрганганман.

— Болаликдан нима хотира бўлиб қолган?

— Тўрт-беш ёшарлигимда телевизорда "Экран куйлари" деган ажойиб кўрсатув бўларди. Ўша кўрсатув менга жуда катта таъсир қиларди. Опам Мавжуда ва Шуҳрат акам бир-бирига қараб ҳинд фильмларига тақлид қилиб, дуэт айтишарди. Мен томошабин эдим. Шуни ҳаётимнинг энг ажойиб, унутилмас пайтлари деб биламан.

— Исмингизнинг маъносини биласиз-а? Сизга нимага бу исмни танлашган?

— Қулоғимга Абдуҳофиз деб азон айтишган. Мен туғилган куни "Фурқат" киноси қўйилган. Уйимиздагилар бу фильмни ёқтириб қолиб, гувоҳнома олишаётганда Фурқат бўлиб қолганман.

— Турмуш ўртоғингиз ҳам санъатга қизиқадими?

— Қизиқади. Ўзича қўшиқлар хиргойи қилиб юради.

— Сизни 7-болалар боғчасининг мусиқашуноси деб таништиришди.

— "Манзур" деган гуруҳимиз бўлса-да, боғчада ишлайман. Болаларни яхши кўраман. Улар алдашни билишмайди. Ашулага қизиқишади. Мусиқани катталардек калака қилишмайди.

— Устозингиз ким?

— Мен Тошкентда театр ва рассомлик санъати институтининг актёрлик бўлимини тамомлаганман. Филармонияда ишлаш ниятимиз бор эди. Аста-секин бўлади-да. Ҳасан Ражабийдек устозим бор. У кишининг ширали нолаларининг асириман. "Сегоҳ"ни жуда кўпчилик ҳар хил айтади. Менга фақат у кишининг айтганлари ёқади. Бир кунда ўн марталаб эшитсам-да, тўймайман. Тез-тез олдиларига бориб тураман. "Камолот" танловига боришдан аввал ҳам оқ фотиҳа олишга олдиларига бордим. У кишининг дуолари ижобат бўлди, ўрин олишга эришдим. У кишининг бир гапларини ўзимга шиор қилиб олганман. "Ҳаяжонни қўшиқдаги дардга қўшиб юбориш керак". Шунинг учун ҳам ҳаяжонсиз қўшиқ — қўшиқ эмас.

— Сиз шоир танлайсизми ё шеър?

— Албатта шеър. Абдужалил Хўжамов деган ҳамқишлоғимизнинг, Жамол Сирожиддиновнинг шеърларини ёқтириб ўқийман. Келажакда уларнинг баъзиларини қўшиқ қилиш ниятим бор.

— Фурқат, орзуларингиз?

— Ота-онамдек инсон бўлишни, улардек манманликдан нафратланишни, тўғри сўздан чекинмасликни, улардек болажон, ардоқли бўлишни, улардек фарзандларининг камолини, ҳавасли ҳаётларини кўриб юришни истайман.

Инсонда кўролмаслик ҳолати барибир кечади. Ўшани оддий ҳол деб яхшиликка буриш керак. Манманликдан худо сақласин.

— Фурқат, сизни одамларнинг меҳри сақласин. Овозингизни юраклар сақласин.

Гули ЧЕҲРА
"Туркистон" мухбири

Соғлом авлод учун

ҲАМШИРАЛАР БЕЛЛАШДИ

Инсон учун энг қимматбаҳо бойлик саломатлик. Шу бойликни сақлаш ва авайлаш аввало ҳар кимнинг ўз қўлида. Агарда соғлигимизга путур етса шифокорга мурожаат этиб, ундан нажот кутамиз. Шифокор — инсон саломатлигини тикловчи "таъмирловчи" устадир. Шунинг учун ҳам шифокорлик касбини улуғлаганларни эл улуғлайди.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги машинасозлиги корхонасининг даволаш муассасаси шифокорлари ҳам эл-юрт саломатлиги йўлида сидқидилдан хизмат қилаётганлардан. Биз шифохона бош шифокори Абдумажид САЙФУЛЛАЕВ билан суҳбатлашиб, бу ердаги шарт-шароит билан қизиқдик.

— Ҳудудимиз бўйича 27 минг аҳолига хизмат кўрсатамиз, — дейди А. Сайфуллаев. Кунига 300-400 нафаргача беморларни қабул қилиб, уларга керакли тиббий ёрдам кўрсатамиз. Айни пайтда шифохонада 125 та бемор даволанмоқда. Касалларга қандай хизмат кўрсатилаётганлигини яхшиси уларнинг ўзларидан сўрай қолинг. Дориларнинг етишмаслиги ҳозирда ҳеч кимга сир эмас. Бор имкониятларни ишга солиб, касалларга малакали хизмат кўрсатишга ҳаракат қилаяпмиз. Биз шифохона бўлимларини кўздан кечириб, беморлар билан суҳбатлашиб бош шифокорнинг нечоғли ҳақ эканлигига амин бўлдик.

Тиббиётда "профилактика — тиббиётнинг отаси" деган ибора бор. Ҳар қандай соҳада бўлгани каби тиббиётда ҳам профилактика ишлари биринчи ўринда туради. Табиийки, бу жараённи амалга ошириш ҳамшира қизларнинг зиммасига юкланган. Бу ерда, "Ҳамшира-94" кўрик танлови ўтказилаётган экан. Тадбир бошлангунча кўрик танлов ташкилотчиларидан бири бош ҳамшира Матлуба Миркаримовани суҳбатга тортиб, ҳар йили ўтказиладиган анъанавий бу тадбирга ташкилий жиҳатдан пухта тайёргарлик кўрилганлигини ва бунда Юнусобод тумани ҳокимияти ҳамда Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги машинасозлиги корхонаси ҳомийлик қилиб, яқиндан ёрдам берганлигини билиб олдик.

Белгиланган вақтда кўрик танлов бошланди. Уни шифохона бош шифокори А. Сайфуллаев очди. Сўнг олти нафар ҳамшира қиз тўрт босқичдан иборат шартлар бўйича ўз билим ва маҳоратларини намойиш этиб дўстона беллашдилар. Қизларнинг чиқишларини саккиз кишидан иборат ҳакамлар ҳайъати аъзолари одилона баҳолаб бордилар. Йиғилганларни санъаткорлар ўз санъатлари билан хушнуд этдилар. Беллашув ниҳоятда кўтаринки руҳда ўтди. Ҳаяжонли дамлар ҳам ортда қолди. Ҳакамлар ҳайъати ҳамма интиқлик билан кутган умумий балларни эълон қилди. Унда 159 балл тўплаган Муяссар Усмонова биринчи, 152 балл йиққан Ҳосият Содиқова иккинчи ва 150 балл тўплаган Фарида Гарафуддинова учинчи ўринни эгалладилар. Ғолибларга қимматбаҳо эсдалик совғалари топширилди.

Беллашувнинг сўнгги тўртинчи босқичи — эркин мавзу ниҳоятда қизиқарли кечди. Айниқса Гулчеҳра Акромова ижро этган "Алла" қўшиғи, Муяссар Усмонованинг ўзи ёзган шеърини ифодали ўқиши ва Феруза Қўчқорованинг "Лазги" ўйинини раққосалардан қолишмайдиган даражада маҳорат билан намойиш этиши йиғилганларнинг олқишига сазовор бўлди.

Кўрик танлов ниҳоясида тўпланганлар қатнашчи қизларнинг нафақат ҳамшира шифокор, балки моҳир уй бекаси, бадиий сўз устаси ҳамда санъаткорона маҳоратига тан беришиб, таҳсинлар айтишди.

СУРАТДА: беллашув ғолибаси Муяссар Усмонова.

Алижон АБДУРАҲМОНОВ,
"Туркистон" мухбири.

Газета саҳифаланаётганда

МОСКВА "ЮЛДУЗЛАР"И ТОШКЕНТ САҲНАСИДА

Тошкентлик томошабинлар Россия давлат академик катта театрининг етук саҳна усталари ижоди билан танишиш имкониятига эга бўлдилар. Алишер Навоий номидаги ўзбек давлат академик катта театри саҳнасида намойиш этилаётган "Жизель" балетидаги етакчи партияларни ижро этган, Россияда хизмат кўрсатган артист Юрий Васюченко билан халқаро танловлар совриндори Наталья Архипованинг маҳорати томошабинларда катта таассурот қолдирди.

Москвалик "юлдуз"ларнинг пойтахтимиздаги гастроли бир ҳафта давом этади. Жаҳондаги жуда кўп мамлакатлардаги томошабинларни мафтун этган бу санъаткорлар Ўзбекистонга келишидан олдин Англияда ва бошқа бир қанча давлатларда муваффақият билан томоша кўрсатган эди. Уларнинг республикамиздаги гастроли Ўзбекистон театр арбоблари уюшмаси ва Москвадаги театр уюшмалари халқаро конфедерациясининг кўмагида ташкил этилди.

Мутахассисларнинг фикрига қараганда, гастрол Ўзбекистон ва Россия ўртасидаги ижодий алоқаларни янада мустаҳкамлаш имконини беради. Москва, Санкт-Петербург, Пермь ва Россиянинг бошқа шаҳарларидаги опера ва балет санъати етакчи намоёндаларининг ҳам Ўзбекистонга гастролини уюштириш режалаштирилмоқда.

Л. СТРУННИКОВА,
ЎзА мухбири.

ИЛМИЙ-НАЗАРИЙ АНЖУМАН

Денов шаҳрида "Хожа Алоуддин Аттор — Нақшбандия тариқатининг йирик намояндаси" мавзуида илмий-назарий анжуман бўлди. Унда буюк мутасаввуф таълимоти, унинг Нақшбандия сулуки ва силсиласида тутган ўрни ҳақида фикр юритилди.

Анжуман сўнгида Хожа Алоуддин Атторнинг Охунбобоев номидаги жамоа хўжалиги ҳудудида жойлашган мақбараси зиёрат қилинди.

(ЎзА мухбири)

КУТИЛГАН, КУТИЛМАГАН НАТИЖАЛАР...

ЎЙИНЛАР

Ҳеч бир ўйин бўлмадики, мухлисларни бефарқ қолдирган бўлсин. Ҳамма учрашувларда стадионлар тўлиб, томошабинларнинг олқишлари остида тўп сурилди. "В" гуруҳида қатнашаётган Россия терма жамоаси иккинчи — ҳамманинг умид кўзлари тикилган ўйинни ҳам қўлдан бой берди. Бу галги рақиб Бразилиядек машҳур ва номдор бўлмаса-да, руслар уларга муносиб қаршилик кўрсата олмадилар. 1:3 ҳисоби қайд этилган бу беллашувдан сўнг Россия терма жамоаси ўзидан жуда ёмон таассурот қолдирди. Энг кучсиз ва бўш, уюшмаган ва ўйин суръати сустлиги маълум бўлиб қолган Россияга ҳеч қандай имконият қолмади, ҳисоб. Швеция жамоаси эса ўз навбатида очколар сонини тўрттага етказиб олди.

Шу гуруҳдаги Бразилия — Камерун ўйини бразилияликларга бас келиш қийин эканлигини исботлади. Камерун ўз дарвозасидан учта жавобсиз тўп ўтказиб юборди.

"Д" гуруҳидаги марказий учрашув — Аргентина — Нигерия ўйини ҳақиқий ва муросасиз курашлар остида ўтди. Ҳисобни биринчи бўлиб очган Африка қитъасининг энг кучли футбол жамоаси биринчи тайм охиригача ўз дарвозасидан иккита тўп ўтказиб юборди. Аргентина жуда чиройли ўйин кўрсатди. Аммо тан олиш керакки, Нигерия ҳам ёмон ўйнамади. Унинг ҳужумлари ҳам баъзан аргентиналикларни шошириб қўйди. Марадона, унинг жамоадоши Каниджа (ҳар иккала тўп муаллифи)ларнинг шиддаткорлигигина нигерияликлар шаштини қайтара олди. Гуруҳдаги Греция — Болгария ўйини 0:4 ҳисобида болгарлар фойдасига ҳал бўлди.

Голландия терма жамоасининг Бельгияга 0:1 ҳисоби билан ютқазиб қўйиши ҳам, Саудия Арабистони жамоаси Марокаш дарбозасига иккита тўп киритиб, ўзидан бир тўп қўйиб юбориши ҳам "Ғ" гуруҳида бирдек шов-шувга сабаб бўлди. Бельгия олти очко билан якка пешқадам бўлиб турибди. Голландия ва Саудия Арабистони ҳисобида эса учтадан очко бор.

44 ЙИЛ КУТИЛГАН ТЎП

АҚШлик мухлислар Оврўпа футболига қизиқишлари кун сайин ортиб бораётганини маълум қилмоқдалар. Ўйин пайтида стадионларда бўш ўринлар қолмаётгани, у ерга хоҳ 60, ё 70-80, ҳатто 100 минглаб томошабин кетса-да, учрашувлар бошланмасидан жойлар тўлиб-тошиб кетаётгани гапларимиз исботи. Амриқо Қўшма Штатлари аҳолиси футболнинг "мазасига" энди-энди тушуняптилар. Жаҳон чемпионати арафасида ўтказилган сўровга кўра, сўралганларнинг 71 фоизи мамлакатларида футбол бўйича жаҳон биринчилиги бўлиб ўтажагидан бехабарликларини билдиришган экан. Ҳозир эса аҳвол бошқача тусда. Сўнгги 44 йил ичида илк очкони қўлга киритган АҚШ футбол жамоасининг, Швейцария билан бўлган биринчи ўйинда тўп киритган Эрик Винальданинг мамлакатда обрўлари ошиб кетди. Ушбу учрашувда ҳисобни тенглаштириб, АҚШ жамоасига 1 очкони олиб келишга сабаб бўлган Эрик Винальда "Мастернард" компанияси таъсис қилган 1000 доллардан воз кечди ва пулларни БМТ нинг Болалар жамғармасига ўтказиб юборди. Винальданинг тўпи хайрли келди шекилли, унинг жамоаси кейинги учрашувларда ҳам дарбозаларни ишғол қилишда давом этмоқда.

Нодир МАҲМУДОВ,
"Туркистон" мухбири

КЕЛГУСИ СОНДА:

- **Янги номлар**
- **Амриқодаги учрашувлар**

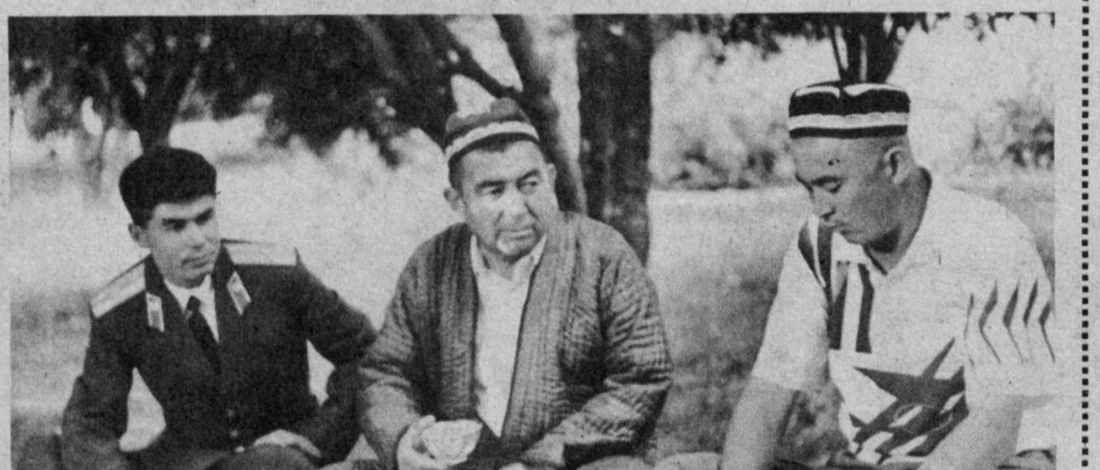

ЗОБИТ ТАЪТИЛГА КЕЛДИ

Жиззах вилоятининг Ғаллаорол туманида бир қишлоқ бор. Номи ҳам ғалати. Молтоп. Айтишларича, узоқ пайтлари ерлик аҳоли чорвачилик билан шуғулланган. Тирикчиликлари ҳам шу бўлган. Ҳозиргача қишлоқ аҳли ўзларининг мол-ҳолига таянади. Қишлоқ шуниси билан таниқли. Одамлари ҳам танти.

"Соҳибкор" ширкатлар бирлашмасига қарашли бўлган бу қишлоқда Қаршиевлар сулоласи яшайди. Раҳмон ака Қаршиев ўша сулоланинг бири. У кишининг 11 фарзанди бор. Эрта-индин 60 ёшга қадам қўяётган бу ҳазрати инсон муаллим. Фарзандларининг 4 нафари ҳам отаси изидан борди. Қолганлари /7 нафари олий маълумотли/ ҳам ҳаётда кам бўлаётганлари йўқ. Ҳаммаси ота-она тарбиясининг ҳосиласи.

Эркин оилада еттинчи фарзанд. У ҳарбий бўлишни дилига туккан эди. Ниятига етди. Куни кеча Қаршиевлар хонадони тантана тусини олди. Эркин таътилга келди. Ҳамма жамул-жам бўлди.

— Фарзандларимдан розиман, — дейди Раҳмон ака. — Юзимни ҳеч қачон шувут қилишмади. Илоё бахтли бўлишсин. Невараларимни ҳам шу руҳда тарбиялашсин. Истагим шу.

СУРАТДА: Раҳмон ака ўғиллари Эркин ва Шуҳрат /у туман ички ишлар бўлимида ишлайди/ билан.

Матн ва сурат муаллифи Муҳаммад АМИН.

ДЕНОВЛИК МИЛЛИОНЕРЛАР

- **КИТОБНИНГ ДОНАСИ 282 ДОЛЛАР.**
- **ЎЗБЕК ОЛИМЛАРИГА ДУНЁ ТАН БЕРМОҚДА.**
- **МУСТАҚИЛЛИК МЕВАСИНИ БЕРАЁТИР.**

Ҳаётда турли одамларга дуч келасиз. Айримлар ҳалол меҳнат қилмасдан туриб миллионларнинг эгаси бўлиб олишади, хаш-паш дегунча бойиб кетишади. Баъзилар бор—игна билан қудуқ қазиб, умрини илм йўлига тикиб, обрў-эътибор орттиришади.

Деновлик ака-ука профессорлар Назар ҳамда Эргаш Тўраевлар тўғрисида гап кетганда шу фикрлар хаёлда жонланади.

Ўзбекистон Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, республика халқ ноиби Назар Тўраевнинг илмий асари 1993 йилда дунёдаги кўп мамлакатларда шов-шувларга сабаб бўлган эди. Негаки, у Шимолий Голландияда нашр қилинган "Қаттиқ жисм сиртида атомлар тўқнашуви" китобининг муаллифларидан бири эди-да. Оғирлиги қарийб уч-тўрт кило тош босадиган бу рисолани бултур ўзбекистонлик йирик олимга Нидерландиядан юборишгани бежиз эмас. Ахир, бу китобнинг бир донаси 282 доллар турар экан!

Мана энди бу йил Назар аканинг укаси Эргаш Тўраев ҳам машҳур бўлиб кетди. У яқинда халқаро "Сореш" мукофотининг соҳиби бўлди. Бу нуфузли совринни АҚШдаги шу ном билан аталувчи фирма таъсис этган.

— Дунёнинг ривожланган ўнлаб мамлакатларида сиз каби профессорлар кам эмас. Лекин, мен зўр, дея кўкрагига урган олимлар ўртасида улоқни олиб, мустақил Ўзбекистон довруғини оламга ёйишга озгина бўлса-да улуш қўшдингиз. Шундай иззат-икром олиб келган илмий ишларингиз ҳақида икки оғиз гапирсангиз...

— Бу ишлар қуйидагилар. "Икки-электронли ўтиш жараёнининг экспериментал тасдиқланиши". Бу фақат менинг меҳнатим маҳсули эмас. Ленинградлик йирик олим П. Серёгин ҳам шу илмий ишнинг юзага келишида озмунча тер тўкмаган. Умуман олганда, икковимиз ҳамкорликда амалга оширилган бу тадқиқот физика фани ривожи йўлидаги сўкмоқлардан ҳисобланади. Бундан ташқари "Модификациялашган ярим ўтказгичлардаги аралашма атомлар ҳолати" деб номланган илмий ишим ҳам ёмон баҳолангани йўқ. Шу билан бирга доцент Чори Саидов билан биргаликда олиб борилган тадқиқот ишларимизга ҳам эътибор билан қарашди. Бу иш "Юқори ҳароратли ўта ўтказгичли материаллар тузилишини эмоцион спектроскопия ёрдамида ўрганиш натижалари" деб аталади. Энг муҳими, бу кейинги икки тадқиқотимиз 500 доллардан мукофотга лозим кўрилганлигида эмас. Асосийси биз бу ишлар орқали маълум кузатишлар натижасида, физика фани тараққиётига улуш қўшишга интилдик.

— П. Серёгин билан ҳамкорликда яратган илмий тадқиқотларингиз машҳур "Сореш" фирмасининг 50 минг долларлик мукофотини олганлиги ҳақидаги хушхабар тезда бутун Сурхондарёга тарқалди. Шу воқеа туфайли бир саволга жавоб берсангиз: ижод, фан ва бошқа соҳалардаги ўта истеъдодли кишиларнинг меҳнати эртами-кечми барибир ўз баҳосини олади, деган фикрга қандай қарайсиз?

— Ҳақиқатан ҳам мустақиллик бизга ўз меваларини бераётир. Илм кишилари ва ижод аҳли аввалгидан кўра яхшироқ эъзоз топаётир. Мана, акам — физика соҳасидаги йирик олим Назар Тўраев узоқ йиллардан бери университетга ректорлик қилиб келаётир, шу билан бирга илмий тадқиқотларни ҳам тўхтатгани йўқ. Китоблари чет элларда чоп этилмоқда.

Ўзбекистон — дунё фани харитасида ўзига хос ўрни, мавқеига эга бўлиб бормоқда. Ёш, шаҳтам одимлар билан ривож топаётган мустақил Ўзбекистонимизда ҳали минглаб жаҳон тан берадиган олимлар етишиб чиқишига юз фоиз ишонаман.

Деновлик ака-ука профессорлар билан суҳбатлашаётиб, бу фикрларнинг нечоғли тўғрилигига яна бир карра амин бўлдим.

Жовли ХУШБОҚОВ,
"Туркистон" мухбири.

Бош муҳаррир Ғаффор ҲОТАМОВ

Туркистон TURKISTAN

Таъсис этувчи:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАР ИТТИФОҚИ МАРКАЗИЙ ҚЎМИТАСИ
газета 1925 йил 8 февралдан "Ёш ленинчи" номи билан чиқа бошлаган.

ТАҲРИРИЯТ:
хатлар ва оммавий ишлар — 32-54-65; ёшлар сиёсати ҳамда фан ва халқ таълими — 32-57-93; ижодкор ёшлар — 32-57-52; иқтисод, қишлоқ ёшлари, спорт ва ватанпарварлик — 32-55-81; ахборот ва бадиий безаш — 32-53-98; тижорат — 32-58-48; қабулхона — 32-56-58.

МАНЗИЛИМИЗ:
700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Нашр кўрсаткичи: 64607

Газетамиз ҳафтанинг чоршанба ва шанба кунлари чиқади.
Қўлёзмалар ҳамда суратлар муаллифларга қайтарилмайди ва таҳлил этилмайди.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012. Буюртма Г — 996 42428 нусхада босилди, ҳажми — 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А-2. Босишга топшириш вақти — 21.00. Босишга топширилди — 21.00.
Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. «ШАРҚ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. Индекс: 64672. 1 2 3 4 5 6.